

Svenska Afghankommittén

**VERKSAMHETSBERÄTTELSE
& ÅRSREDOVISNING 2012**

SVENSKA AFGHANISTANKOMMITTÉN

INNEHÅLL

SAKs vision, uppdrag och värderingar	1
Ordföranden har ordet	2
Afghanistan 2012	4
Så arbetar SAK i Afghanistan	6
Utbildning	10
Hälsa	14
Rehabilitering av människor med funktionsnedsättning	18
Landsbygdsutveckling	22
SAK i Sverige och Europa	26
Ledning och administration	30
Styrelse	32
Organisation	33
Årsredovisning	36
Förvaltningsberättelse	36
Resultaträkning	40
Balansräkning	41
Kassaflödesanalys	42
Noter	43
Revisionsberättelse	50
Föreningsrevisorernas rapport	51

Omslagsfoto | Christoffer Hjalmarsson
Redaktör | Klas Bjurström
Formgivning | Markus Håkansson

VISION, UPPDRAG OCH VÄRDERINGAR

Vision | Ett Afghanistan fritt från fattigdom, våld och diskriminering

SAKs vision är ett Afghanistan fritt från fattigdom, våld och diskriminering där mänskliga rättigheter respekteras och alla lever i värdighet, med lika möjligheter och i social rättvisa.

Uppdraget | Ge människor makt över sin utveckling och sina liv

SAKs uppdrag är att ge individer, lokalsamhällen och lokala organisationer, främst på landsbygden och främst kvinnor, flickor, pojkar och särskilt utsatta grupper såsom människor med funktionsnedsättning möjlighet att fullt ut delta i samhället och påverka sin egen utveckling. SAK ska göra detta genom ett nära samarbete med lokalsamhällen, lokala och nationella organisationer inom det civila samhället och relevanta myndigheter, samt genom att kombinera kapacitetsutveckling, påverkansarbete och tillhandahållandet av tjänster.

Kärnvärden

Lyhördhet | Vi arbetar tillsammans med målgrupper för att möta deras behov och legitima krav i ett respektfullt samarbete med tonvikt på lokalt ägarskap.

Opartiskhet | Vi tar inte ställning i konflikter och är opartiska när det gäller sociala, etniska och partipolitiska intressen, och samtidigt vår skyldighet att vara inkluderande och icke-diskriminerande.

Jämlikhet | Vi främjar lika möjligheter och underlättar lika tillgång till resurser för alla medborgare, inklusive kvinnor, flickor, pojkar och människor med funktionsnedsättning.

Social rättvisa | Vi strävar efter att vara rättvisa mot alla vi arbetar med. Samtidigt som SAK arbetar med att tillförsäkra alla människor deras rättigheter, erkänns också att kön, individuell förmåga och identitet ger upphov till olika behov och intressen.

Integritet | Vi är trogna vårt uppdrag, är ärliga och öppna i allt vad vi gör och säger, upprätthåller en anda av öppenhet och gemenskap med intressenter, och är alltid beredda på att stå till svars för våra handlingar.

SAK kännetecknas av:

- respekt för det afghanska folkets rätt till självbestämmande
- jämlik behandling av personer oavsett religion, kön och etnicitet
- kunskap om och förståelse för kultur och religion i Afghanistan samt respekt för den betydelse som kulturella och religiösa värderingar har i människors liv
- efterlevnad av de universella mänskliga rättigheterna

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

För SAK och för Afghanistan var 2012 ett år av framsteg och motgångar. En mycket skakig fredsprocess och en svår överlämning av säkerhetsansvaret till landets egna säkerhetsstyrkor påverkar vårt arbete på plats. Liksom afghanerna önskar vi att alla parter lade ner sina vapen och på allvar förberedde de val som ska hållas under 2014. Men istället har vi under det senaste året drabbats när oppositionsgrupper genomfört självmordsattentat riktade mot staten. Vi har också sett hur ISAF trängt sig in på våra kliniker och skadat människor och utrustning. I ett slag illustreras hur sårbara vi är, mitt i ett krig.

I vårt arbete är utbildningen av barnmorskor en klar framgång. Den växer, får ökat erkännande och bidrar starkt till minskad barna- och mödradödlighet. Den gör oss stolta. Våra givare förstår den omedelbara nyttan och attitydförändringen ute i byarna är påtaglig – allt fler vill utbilda sig till barnmorska

Inom utbildningsområdet håller också något stort sakta på att hända, vilket landet kommer att kunna se effekterna av om några år. Kvinnor som fått gå i skolan har förutsättningar att arbeta, få inkomster, de föder färre men friskare barn senare i livet och ställer krav på mer jämställdhet. Det är verklig utveckling!

Korruptionen är fortsatt utbredd och förödande i hela samhället vi verkar i. Dessvärre upptäcker även SAK korruption trots en mycket hård intern anti-korruptionspolicy. Å andra sidan framhöll PricewaterhouseCoopers (PwC) och Swedbank just uppriktighet och transparens i motiveringen när SAKs årsredovisning förra året utsågs till den bästa i hela den ideella sektorn. *”Man strävar efter att mäta effekterna av verksamheten, är beredd att lyfta fram årets motgångar och ryggar inte heller för att ta i frågan om korruption.”* De orden förpliktigar även för denna redogörelse av 2012 års arbete.

I alla dessa medgångar och motgångar stannar SAKs personal kvar hos människorna på landsbygden i Afghanistan, liksom våra medlemmar i Sverige vid insamlingsbössor och lokalkommittéer. Ifjol, i år och nästa år. Vår drivkraft förblir nämligen att ge människor makt över sin utveckling och sina liv – och visionen om ett Afghanistan fritt från fattigdom, våld och diskriminering.

Lotta Hedström
Ordförande Svenska Afghanistankommittén

AFGHANISTAN 2012

Läget i Afghanistan är svårbedömt, inte minst inför kommande trupptillbakadragande. Många spår en mörk utveckling, men man kunde också under 2012 ana en viss försiktig optimism. Antalet väpnade attacker sjönk, antalet civila offer likaså. Steg togs mot fredssamtal och från Pakistan kom tecken på ett mer konstruktivt förhållningsätt. Vidare lovade det internationella samfundet långsiktigt ekonomiskt stöd, och politiska fraktioner i Afghanistan sökte vägar till en konsensusorienterad hantering av det kommande presidentvalet 2014. Ökande korruption, kriminalitet, fler brott mot mänskliga rättigheter och intensifierad krigföring i de östra provinserna var å andra sidan mer oroande inslag under året.

Redan under våren rapporterades en minskning av antalet väpnade attacker av oppositionsgrupper och trenden höll i sig. Antalet civila offer sjönk något. Den huvudsakliga anledningen till minskningen kan vara det fortsatta tillbakadragandet av internationell trupp. Vid slutet av 2012 hade ansvaret för säkerheten för ungefär tre fjärdedelar av landets befolkning lämnats över till nationella styrkor. Den väpnade oppositionen riktade istället in sig på representanter för den afghanska staten och på att låta fler talibansympatisörer infiltrera de afghanska säkerhetsstyrkorna.

Samtidigt är det mycket osäkert om de afghanska säkerhetsstyrkorna klarar av transitionen. Ett tecken på att det kommer att bli mycket problematiskt är Pentagons senaste halvårsrapport till den amerikanska kongressen, som offentliggjordes i början av december. Där konstateras att bara en av den afghanska arméns 23 brigader klarar sig utan understöd från amerikansk eller Nato-trupp. De är helt beroende av amerikanskt luftunderstöd, kommunikationer, underrättelseinsamling, logistik och ledarskap.

Med presidentvalet 2014 ett år närmare började olika politiska grupper förbereda och positionera sig. Ledarna för det huvudsakligen icke-pashtunska

Afghanistans Nationella Front (även kallat Norra Alliansen) visade tecken på att enas runt Ustad Atta, guvernör i provinsen Balkh. Partiet Hezb-e-Islamis Hekmatyar uttryckte också att han var beredd att delta i valet. Detta ledde till spekulationer om en möjlig hel-pashtunsk politisk uppgörelse som skulle kunna utmynnas i en koalition mellan anhängare till Hamid Karzai, Hezb-e-Islami och delar av talibanrörelsen. Talibanernas officiella hållning stod dock fast och de kommande valen döms ut som meningslösa så länge de sker enligt den gällande författningen och i närvaro av utländsk militär. Huruvida valet 2014 ska bli en upprepning av det massiva fusket i valet 2009 är en fråga som oroar det internationella samfundet. Det finns tecken som inte bådars gott, då president Karzai vid två tillfällen redan har intervernerat i den Oberoende Valkommissionens arbete (Independent Election Commission); först då han gav order om att de två internationella representanterna i den sex man starka kommissionen inte längre behövdes, och något senare då han gick emot att nya, säkrare valkort skulle utfärdas.

En viss förändring talibanernas hållning kunde dock anas vid slutet av året. Representanter för talibanerna, den afghanska regeringen, höga fredsrådet och olika politiska fraktioner möttes vid två tillfällen, först i Kyoto och därefter några månader senare utanför Paris, för att hitta en gemensam grund för samtal. Det kom signaler om att talibanerna kunde tänka sig att regera tillsammans med andra grupperingar snarare än helt ensamma. Man visade till och med viss öppenhet för idén att ta över de av USA finansierade afghanska säkerhetsstyrkorna. Även om man vidhöll kravet på en ny författning grundad på Sharia tillade representanter för talibanerna att författningen också borde framhålla nationella värden liksom respekten för människors värdighet och mänskliga rättigheter. Samtidigt har flera initierade bedömare påpekat, att det är osäkert i vilken mån dessa åsikter verkligen representerar hela talibanrörelsen eller ens hela talibanledningen.

En orsak till denna utveckling kan vara ett växande samförstånd och insikt om att ingen kommer att kunna vinna en militär seger och att man därför måste förhandla. En annan kan vara det ökade engagemanget från Pakistan som det internationella samfundet ser som en huvudaktör för stabilitet i

Vid slutet av 2012 hade ansvaret för säkerheten för ungefär tre fjärdedelar av landets befolkning lämnats över till nationella styrkor.

Afghanistan, samtidigt som landet utsätts för hårda påtryckningar från USA att leva upp till den rollen. Pakistans beslut att släppa 26 fängslade talibaner, inklusive tidigare ministrar och guvernörer, har av vissa bedömare tolkats som en mera konstruktiv och samarbetsvillig hållning, men faktum är att majoriteten av de släppta talibanerna inte har bidragit till några samtal utan tagit upp vapen igen. Andra har bara försvunnit. Pakistan koordinerade inte frigivningen med Afghanistans regering utan släppte dem bara vind för våg. När de sedan kritiserades för detta, blev svaret att de "inte hade tillräckliga resurser.

Två internationella konferenser under året var viktiga för utvecklingen i Afghanistan. Natomötet i Chicago i april utmynnade i att en strategi för trupptillbakadragandet antogs. Beslutet bekräftade att ansvaret för alla stridsuppdrag ska vara överlämnat till afghanska styrkor i mitten av 2013. Vidare innebär det en övergång till militär rådgivning och utbildning, och att trupperna ska ha dragits tillbaka vid slutet av 2014. Mötet lovade också att fortsätta finansiera de afghanska säkerhetsstyrkorna efter tillbakadragandet. Efter mötet har det förts en intensiv diskussion i Afghanistan om i vilken utsträckning som USA, i form av specialförband och i rådgivande kapacitet, kommer att fortsätta att hålla trupp i landet efter 2014. President Karzai har meddelat att han vill att frågan om USA:s immunitet avgörs vid en Loya Jirga, ett nationellt rådslag.

Det andra mötet var Tokyo-konferensen i juli, där det internationella givarsamfundet enades om att stödja utveckling och ledning av landet under det så kallade decade of transformation, dvs åren 2015-2024.

En intressant utveckling vid Tokyo-konferensen var att det afghanska civilsamhället kunde förenas i en grupp bestående av 30 representanter för nätverk och enskilda organisationer

2754 civila

Enligt en rapport från UNAMA, United Nations Assistance Mission to Afghanistan, dödades 2 754 civila i kriget under 2012, att jämföra med 3 021 året före. Ytterligare minst 4 805 civila skadades, vilket är nästan 300 fler än 2011. Andelen kvinnor och flickor bland de dödade och skadade ökade med 20 %.

Afghanistan Annual Report 2012 – Protection of civilians in armed conflict. UNAMA 2013.

Dessa krävde tillsammans att få vara med och utforma kommande utvecklingspolicies och övervaka de åtaganden som gjordes under konferensen. Efter mötet framhöll gruppen att den deklaration som antogs av Tokyo-konferensen inte tillräckligt slog vakt om mänskliga rättigheter och framförallt inte om kvinnors rättigheter. Vissa såg bristerna som ett försök från Afghanistans regering att bana väg för en uppgörelse med talibanerna. Farhågorna underbyggdes av rapporter om att våldet mot kvinnor ökat under året. Ökningen antas bland annat bero på mer kriminalitet och laglöshet på landsbygden efter att internationell trupp dragits tillbaka, oförmågan hos de nationella säkerhetsstyrkorna att fylla tomrummet, och den snabbt genomförda etableringen av dåligt utbildade och svagt kontrollerade lokala polisstyrkor.

Korruptionen fortsatte att öka och fräter sig igenom hela samhället. Att nära en miljard dollar förskingrats i Kabul Bank kom i dagen redan 2010. Utredningen tog lång tid, då den stördes av ledande politiker; något som starkt kritiserats av det internationella samfundet. En undersökning av FN visade att mer än hälften av landets befolkning under året hade varit tvungen att muta någon i samband med utnyttjande av samhällsservice. De flesta afghaner anser att korruptionen, näst efter säkerheten, är landets största utmaning.

Om de små steg som tagits mot förhandling och försoning blir fler och längre återstår att se. Enorma utmaningar och hinder återstår. Den försiktiga optimism som man kan höra en del afghaner för första gången på många år ge uttryck för inger ett visst hopp i sig själv. ■

FOTO | ANDERS ROSÉN

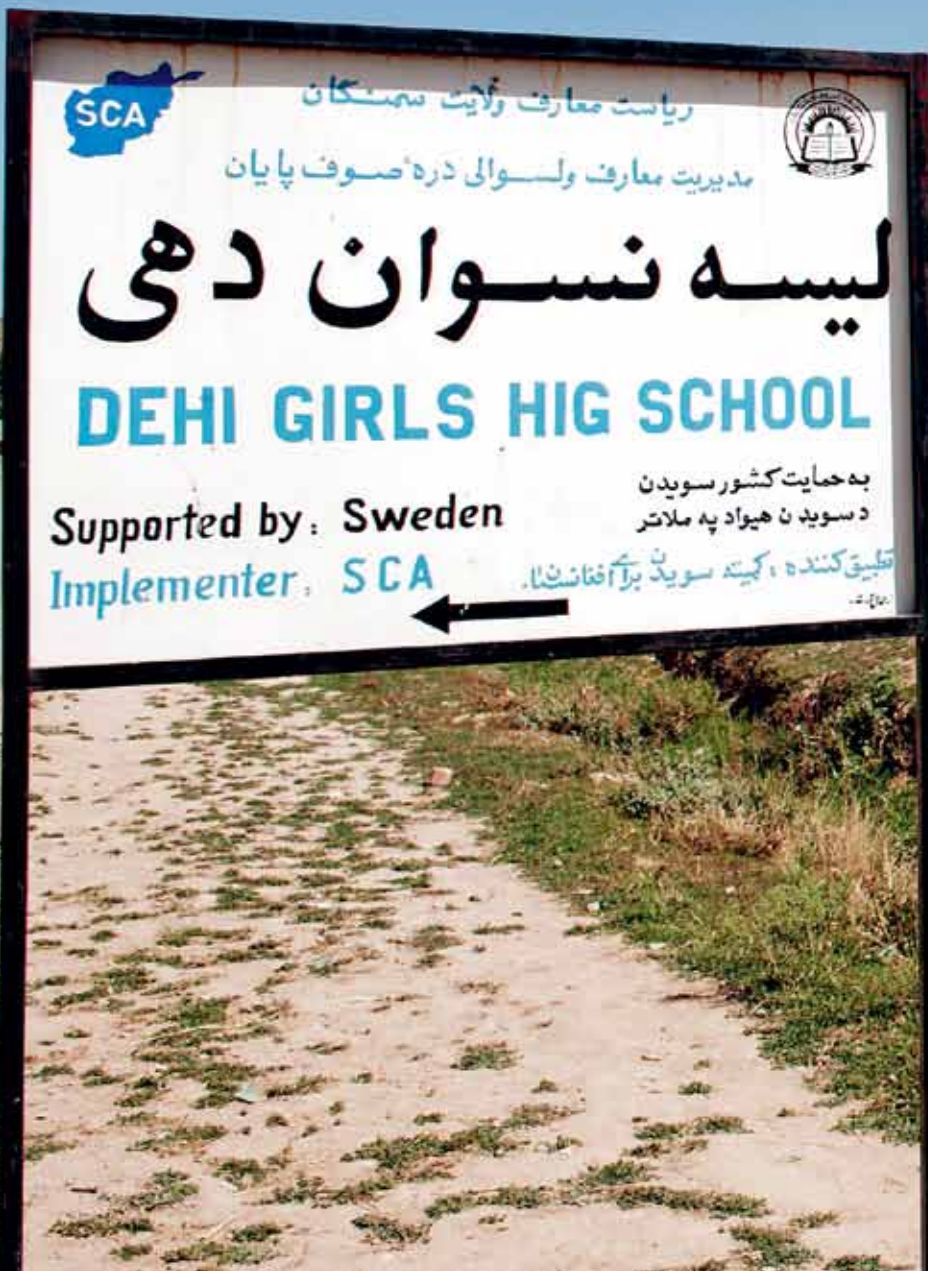
SÅ ARBETAR SAK I AFGHANISTAN

Sedan starten 1982 har SAKs arbete i Afghanistan, i avsaknad av fungerade stat och organisationer, främst varit inriktat på att tillgodose människors basala behov och tillhandahålla **grundläggande tjänster**.

Bildandet av en internationellt erkänd regering efter 2001 medförde stora förändringar. SAK anpassade sitt arbete efter nationella utvecklingsstrategier och riktade om delar av sitt arbete för att nå människor i områden dit staten inte nådde. **Kapacitetsutveckling** av afghanska organisationer och myndigheter, liksom värnande av mänskliga rättigheter, blev tydligare teman i arbetet. Vidare blev **påverkansarbete** allt viktigare och SAK började sträva efter att förändra policier och beslutfattande på nationell nivå, liksom att på bynivå hjälpa människor att ta tillvara sina rättigheter.

Grundläggande tjänster, kapacitetsutveckling och påverkansarbete kallas nu ofta för SAKs tre pelare.

I centrum för SAKs **rättighetsbaserade arbete** finns synen på människor som aktiva aktörer i sin egen utveckling, vilka söker kraft att hävda sina rättigheter. SAK har valt att stärka förmågan hos institutioner som är skyldiga att tillgodose dessa rättigheter,

särskilt lokalsamhällen och provinsiella myndigheter, liksom att stärka målgruppers möjligheter att själva påverka och hävda sina rättigheter. Det senare görs främst genom det civila samhället. SAK har gradvis har antagit principerna bakom rättighetsbaserat arbete: deltagande, jämlikhet, icke-diskriminering, öppenhet och ansvarsutkrävande. Två enheter inom SAK är centrala för att föra in dessa principer i allt arbete, Enheten för stöd till civila samhället och Enheten för mänskliga rättigheter och gender.

KONFLIKT OCH SÄKERHET

Den osäkra miljö som SAK arbetar i för med sig många utmaningar: svårigheter att rekrytera personal, splittrade beväpnade oppositionsgrupper och ökande kriminalitet, växande kulturella hinder, begränsad framkomlighet i terrängen, vilket försvårar transporter och uppföljning.

En konfliktanalys som gjordes 2012 visar bland annat att lokalsamhällena visar hög acceptans för SAK som ses som pålitlig. Det är den avgörande faktorn för att arbetet ska kunna fortsätta. Att SAK engagerar lokalsamhället och förhandlar om sitt tillträde innan ny verksamhet etableras är viktigt, liksom principen att inte genomföra insatser innan lokalsamhällen har löst konflikter inom och mellan sig.

Inte desto mindre står organisationen inför svåra utmaningar i att fortsätta att utveckla sin förmåga att arbeta i en osäker miljö och samtidigt upprätthålla sin integritet och sina värderingar.

UTVECKLINGEN OCH INCIDENTER

Säkerhetsutvecklingen varierade under året och mellan provinser. Wardak fortsatte att vara en problematisk provins. Den 23 november attackerades →

I centrum för SAKs rättighetsbaserade arbete finns synen på människor som aktiva aktörer i sin egen utveckling, vilka söker kraft att hävda sina rättigheter.

Malalaipriset 2012

Malalaipriset instiftades för att motivera och inspirera insatser för jämliket genom innovativa och nya arbetssätt. Den 31 oktober mottog tre program och enheter årets pris.

1. Hälsoprogrammet för att man i fyra provinser under många år har utbildat hundratals barnmorskor. Detta arbete har betytt mycket och räddat livet på många mödrar och barn i Afghanistan

2. Utbildningsprogrammet för inrättandet av särskilda examensklasser för flickor och kvinnor som inte fått möjlighet att fullfölja sin utbildning, men som i om med detta kan ta examen.

3. Med etableringen av daghem vid SAKs kontor i Ghazni finns nu daghem vid samtliga SAKs kontor. Det möjliggör för kvinnliga anställda att fortsätta att arbeta även om det inte finns någon i hemmet som skulle kunna ta hand om barnen. Priset delades mellan den administrativa avdelningen i Ghazni och alla andra kontor som etablerat daghem 2012 eller tidigare.

→ ett statligt kontor i provinshuvudstaden Maidan Shahr av självmordsbombare. SAKs anläggningar i närheten drabbades av omfattande skador. Elevhemmet som tillhörde SAKs barnmorskeskola låg i en fastighet nära detonationen och blev helt förstörd. På SAKs lokala kontor, 300 m längre bort, förstördes väggar, dörrar och fönster. I attacken omkom sex personer och 125 skadades, men då det hände under en helg var barnmorskeleverna lediga och klarade sig oskadda. Ett mindre antal ur SAKs personal fick lindriga skador. Det är dock viktigt att minnas att denna händelse inte är representativ. Det är ovanligt att SAK drabbas i denna omfattning vid attentat riktade mot andra.

Vanligare och mer problematiska är incidenterna där oskyldiga kommer i vägen för stridigheter och korseld, något som också särskilt drabbat SAKs hälsoarbete i Wardak. De flesta händelserna har varit kopplade till arméposterings placerade i närheten av SAKs kliniker, vilka har dragit till sig attacker från den väpnade oppositionen. Dessa incidenter kulminerade i september då afghansk militär och ISAF tillsammans belägrade en av SAKs kliniker i distriktet Chak och under tre dagar använde den för internering av fångar och som bas för stridshandlingar.

Under 2012 blev tre lokalanställda vid olika tillfällen bortförda av väpnade oppositionsgrupper. Situationerna löstes efter insatser av lokalsamhällena inom några timmar upp till fyra dagar. Två anställda blev frihetsberövade av afghansk underrät-

telsetjänst. De släpptes efter två veckor respektive 11 månader. Det är ett vanligt problem att personer grips och släpps utan förklaring.

I norr försämrades säkerheten i Sar-e Pul, förbättrades i Kunduz och gick från dålig till stabil i Baghlan. Ett flertal milisgrupper, med bara informella band till staten, är ett orosmoment. I Ghazni fortsatte antalet incidenter riktade mot afghanska säkerhetsstyrkor att vara högt. SAK är fortsatt väl sett på landsbygden, men den redan dåliga säkerheten på huvudvägen mellan Ghazni och Kabul, där ingen hänsyn tas till SAKs anseende, försämrades än mer.

I de östra provinserna Nangahar, Laghman och Kunar blev säkerheten allt sämre efterhand som ansvaret för dem lämnades över till afghanska styrkor.

RISKHANTERING

SAKs opartiskhet, öppenhet och anseende brukar ge den acceptans som behövs för att bedriva arbete i områden och provinser som kontrolleras av den väpnade oppositionen. Riskhantering handlar dock om att förutse risker och tidigt 2012 stärktes denna kapacitet genom rekrytering av en senior riskhanterings- och säkerhetsrådgivare. Ytterligare tio säkerhetsansvariga, en från varje fältkontor, genomgick säkerhetsutbildning. SAK lade mer resurser på att analysera varje incident, liksom på att stärka den interna kommunikationen och dialogen med andra organisationers säkerhetsavdelningar. ■

MILLENNIEMÅLEN

FN:s åtta så kallade millenniemål ska vara nådda år 2015, men för Afghanistan gäller år 2020. Trots extrem fattigdom och stor ohälsa ser ofta afghaner bristen på säkerhet som det svåraste problemet. Därför finns ett nionde millenniemål särskilt för Afghanistan – att förbättra säkerheten.

Mål 1 | att halvera fattigdom och hunger. Ett exempel på hur SAKs arbete bidrar till minskad fattigdom är den yrkesutbildning och de mikrolån som ingår i rehabiliteringen av människor med funktionsnedsättning.

Mål 2 | alla barn ska gå i grundskola. Att öka tillgången på och höja kvaliteten i undervisningen genom stöd till skolor och kapacitetsutveckling av Afghanistans utbildningsväsende är några av SAKs viktigaste uppgifter.

Mål 3 | jämställdheten ska öka och kvinnors ställning stärkas. Att stärka kvinnors ställning är helt centralt för att uppnå utvecklingsmål för hela samhället. Ett jämställdhetsperspektiv ska genomsyra alla SAKs insatser.

Mål 4 & 5 | minskad barn- och mödradödlighet. SAK bedriver hälso- och sjukvård för alla, men lägger särskilda resurser på t.ex utbildningen av barnmorskor, driften av förlossningskliniker och utbildning för kvinnor om hälsa och hygien.

Mål 6 | hindra spridningen av HIV/aids, malaria och andra sjukdomar. SAK gör detta både genom direkta vårdinsatser t.ex. vaccinerings och genom förbättrad kunskap hos målgrupperna.

Mål 7 | säkerställ en miljömässigt hållbar utveckling. SAK men gör miljökonsekvensbedömningar av sina insatser och strävar mot att i större utsträckning utnyttja potentialen i miljö- och klimatfrämjande insatser för utveckling.

Mål 8 | globalt samarbete. Detta mål har under alla år haft en stark förankring i SAK som aktivt söker samarbeten både lokalt och internationellt.

Mål 9 | att förbättra säkerheten. Alla SAKs insatser förankras i lokalsamhället. Lösning av lokala konflikter är ofta en del av den processen, och uttryckligt lokalt stöd för arbetet är en förutsättning.

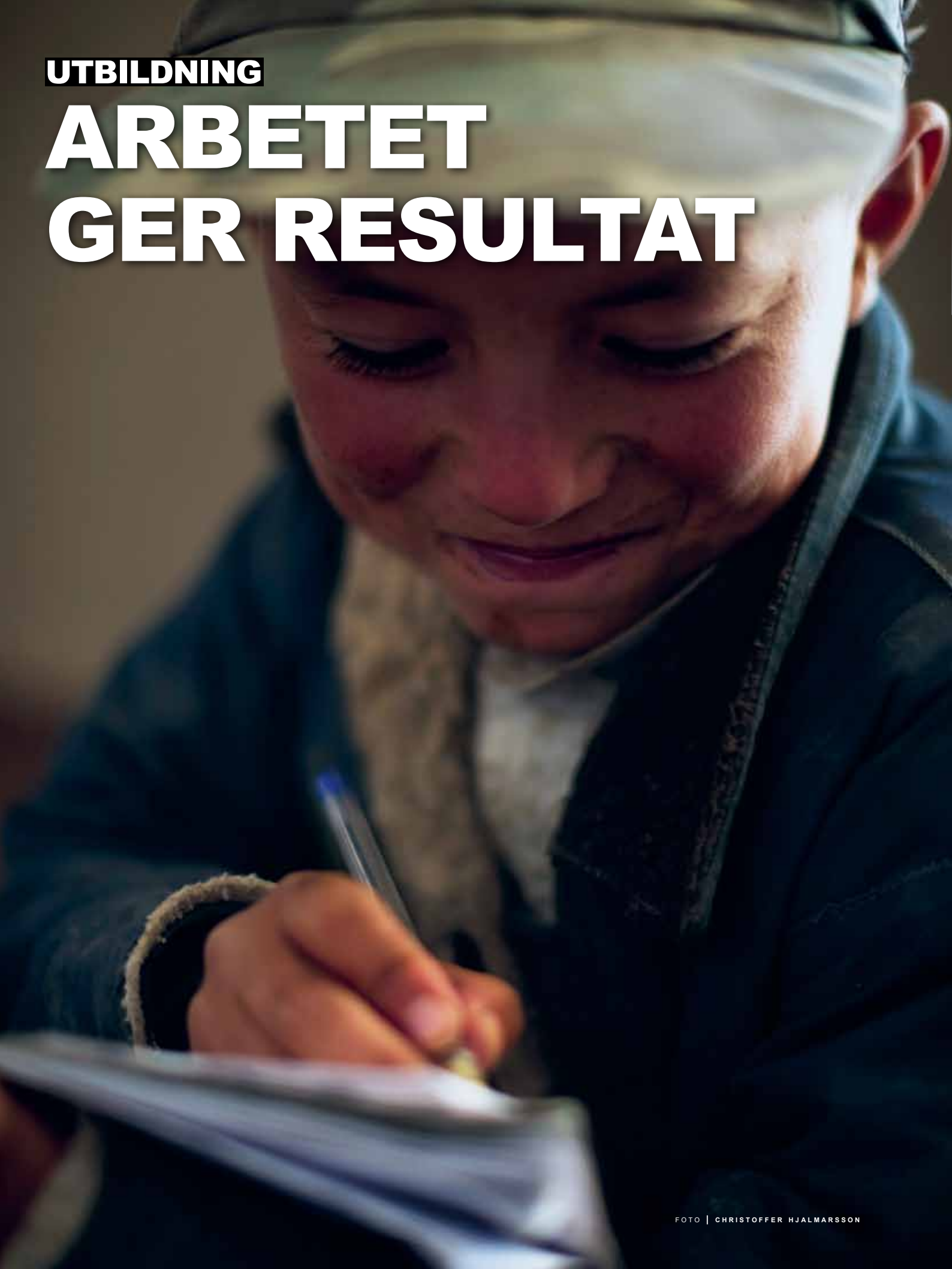
SAKS BARNMORSKESKOLA I WARDAK | 23/11-2012

Den 23 november 2012 blev elevhemmet tillhörande SAKs barnmorskeutbildning i Wardak ödelagt vid ett självmordsattentat. Sex människor dog och 125 skadades, men då det hände under en helg var barnmorskeeleverna lediga och klarade sig oskadda. Ett mindre antal ur SAKs personal fick lindriga skador. Attentatet var med all sannolikhet inte riktat mot SAK utan mot myndigheter i kvarteret. Utbildningen har nu flyttat till nya lokaler och undervisningen har återupptagits. Samtliga elever förväntas ta examen till våren med ca en månads försening. De övre tre bilderna visar platsen för attentatet, och SAKs barnmorskeskola. Den nedre bilden är från SAKs lokal kontor, 300 meter från explosionen.

UTBILDNING

ARBETET GER RESULTAT

AFGHANISTAN IDAG

- Miljoner barn, framförallt flickor och barn med funktionsnedsättning, får inte sin rätt till skolgång tillgodosedd
- Bristen på kvalificerade lärare, framförallt kvinnliga, är mycket stor
- Kvaliteten på undervisningen är ofta låg
- Utbildningsmyndigheterna har mycket låg administrativ och pedagogisk kapacitet

SAKS MÅL

- Öka tillgången till utbildning, framförallt för flickor
- Utbilda fler lärare, framförallt kvinnliga
- Förbättra kvaliteten på skolornas undervisning
- Stärka landets utbildningssystem

SAKS INSATSER 2012

- Utbildade 122 745 elever i modellskolor, flickannex och byklasser
- Undervisade elever i årskurs 11 och 12 i pedagogik, för att de efter examen ska kunna arbeta som lärare
- Vidareutbildade lärare och lärarutbildare
- Utbildade personal vid myndigheter och stödde lokala organisationer, t.ex. lärarföreningar.

Sedan 2001 har det skett tydliga framsteg inom utbildning i Afghanistan. Aldrig förr har så många barn gått i skolan. Enligt utbildningsministeriet gick 7,5 av 12 miljoner barn i skolåldern i skolan vid slutet av 2011. Alla siffror är dock osäkra. Tillgången till skolgång är mycket ojämlig. Flickor får mindre utbildning än pojkar, och mycket få bland marginaliserade grupper, till exempel nomader eller barn med funktionsnedsättning, får någon utbildning alls.

I fler än hälften av alla distrikt finns inte en enda kvalificerad kvinnlig lärare, vilket i Afghanistan är en förutsättning för att flickor ska få fortsätta i skolan efter årskurs 6. Därför är det heller inte förvånande att det i nästan hälften av alla distrikt inte går några flickor alls i årskurs 10-12.

Men allt handlar inte om tillgång. Kvaliteten på undervisningen är ofta låg, lokala skolmyndigheter saknar kapacitet att fullgöra sin uppgift och hälften av alla skolor saknar riktig byggnad. Sammantaget betyder detta att miljoner barns rätt till utbildning inte tillgodoses.

TILLGÅNG TILL SKOLOR MED KVALITET

SAK stöder rätten till utbildning för alla barn i Afghanistan.

250_{kr}

Genomsnittlig kostnad per elev och år i SAKs byklasser.

För att öka tillgången till utbildning av hög kvalitet driver SAK så kallade modellskolor, flickannex och byklasser i 14 provinser. För att öka tillgången till utbildning för barn med funktionsnedsättning stöder SAK specialskolor, men integrerar också elever i vanliga skolor

För att förbättra kvaliteten på undervisningen, och särskilt för att öka tillgången på kvinnliga lärare, ges undervisning i pedagogik i modellskolornas årskurs 11 och 12. SAK vidareutbildar redan verksamma lärare, och för att förbättra kvaliteten på lärarutbildningen ges en magisterutbildning för lärarutbildare i samarbete mellan SAK, Karlstad universitet och utbildningsministeriet.

För att stärka landets utbildningssystem utbildas anställda vid främst lokala utbildningsmyndigheter i bland annat ledarskap och administration. Eftersom staten har begränsad kapacitet blir stöd till lokala råd desto viktigare för att säkra delaktighet och lokal förankring av skolor, i synnerhet avseende flickors utbildning.

NYHETER OCH FÖRÄNDRINGAR 2012

En ny undervisningsform, examensklasser, introducerades under året. I två provinser kunde 56 flickor som inte fått möjlighet att avsluta sina studier skrivas in i allmänna skolor men undervisas av →

→ SAKs lärare i hemmiljö. De kunde därefter gå till sina ordinarie skolor för prov och examen. 55 av 56 elever kom till examen för årskurs 9 och samtliga godkändes. Skolformen går att genomföra på andra platser till en låg kostnad och är acceptabel även för konservativa familjer. SAKs resurser att genomföra detta är begränsade, men efterfrågan på liknande klasser i andra områden är stor.

Integreringen av SAKs byklasser i det nationella utbildningssystemet går snabbare än planerat. Under året uppgraderades 91 byklasser och sex flickannex till formella grundskolor och 285 byklasser integrerades i närliggande skolor. Samtliga överlämnades därmed till det afghanska utbildningsministeriet.

FÖRTROENDE OCH ACCEPTANS GÖR SKILLNAD

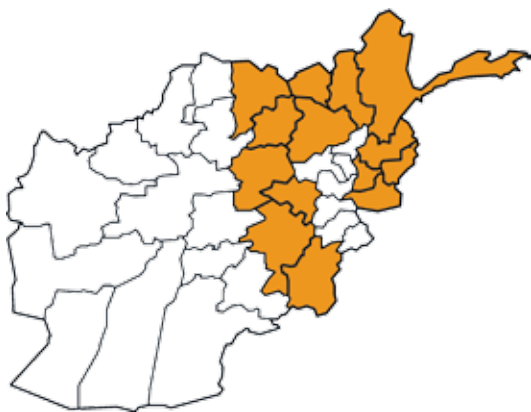
Antalet flickor i SAKs skolor ökade 2012 och mycket kraft har lagts på att uppnå detta. Att öka medvetenheten om flickors rätt till utbildning är en förutsättning för detta, liksom att bygga förtroende och acceptans i samhället. Samarbete med och stöd till det civila samhället, t ex lärarföreningar och utbildningsråd i byar, har visat sig vara helt nödvändiga. Råden följer upp arbetet i SAKs skolor, ger praktisk hjälp och resurser som mark och material vid skolbyggen, men är också centrala för att öka säkerheten och få acceptans i samhället.

SAK var en av de första organisationerna som utbildade barn i nomadfamiljer, och antalet barn i dessa klasser ökar snabbt. Dock är bristen på kvinnliga lärare en utmaning för utbildning av flickor, och kommer att fortsätta att så vara.

Inom magisterutbildningen för lärarutbildare var en positiv utveckling att andelen studenter som klarade den förberedande utbildningen ökade.

BEGRÄNSNINGAR OCH ÖKANDE EFTERFRÅGAN

Säkerheten är den största utmaningen för SAKs skolor. En modellskola i Ghazni stängdes i april då

Verksamheten omfattar 344 byskolor, 53 modellskolor och 70 flickannex på landsbygden där behoven är som störst. I Kabul utbildas lärarutbildare.

SAK stöder tre slags skolor

- **53 modellskolor** fungerar som pedagogisk resurs för lärare i omgivande skolor. Dit kan de vända sig för stöd och vidareutbildning. De flesta ger undervisning upp till årskurs 12. Av skolorna är 19 pojkskolor, 21 flickskolor, åtta är blandade, och i fem sker undervisningen av pojkar och flickor i skift.
- **344 byskolor** erbjuder utbildning för barn på landsbygden, ofta i avlägsna områden utan annan möjlighet till skolgång. De ligger relativt lättillgängligt nära hemmen. Ytterligare 70 byskolor stöds för att utbilda barn i nomadfamiljer, en grupp som annars är nästan helt utesluten från skolgång.
- **70 flickannex** finns i anslutning till pojkskolor i områden där avståndet till andra flickskolor är stort och blandad undervisning inte accepteras i samhället. Också ett fåtal pojkar, ofta småsyskon, går i flickannexen.

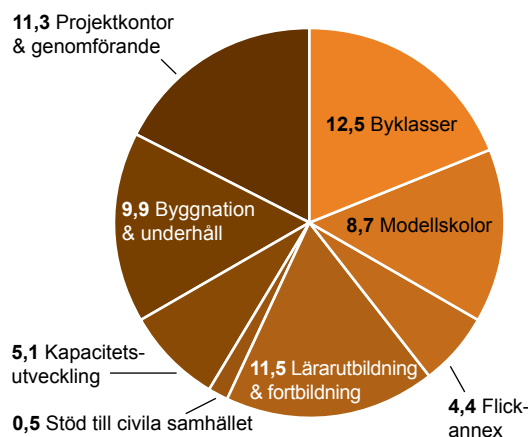
talibanerna beslöt att stänga alla skolor i området. Efter påtryckningar från det lokala skolrådet accepterade de lokala talibanledarna att skolan åter öppnades i maj. Därefter har inga störningar rapporterats. En modellskola i Paktika, som stängdes av samma anledning i 2011, avfördes från vidare stöd under 2012 efter att den, trots omfattande påtryckningar från lokalsamhället, inte fick öppnas igen. Detta är första gången som SAK har tvingats stänga eller sluta stödja en skola permanent.

Interna utvärderingar under 2012 har väckt frågor om kompetensen och kapaciteten hos delar av SAKs utbildningspersonal. Den kraftigt varierande nivån på kunskaperna hos elever är också något som behöver hanteras.

Samtidigt som SAK brottas med frågor om kvalitet och kapacitet finns en mycket stor efterfrågan hos lokalsamhällen på etablerandet av fler byklasser. Förtroendet för och förväntningarna på SAK är höga, vilket är och kommer att fortsätta vara en utmaning att leva upp till givet de begränsade resurserna.

En viktig funktion hos modellskolorna är att vara resurscenter för omgivande skolor. En väsentlig ökning av antalet studenter och lärare som besöker och utnyttjar modellskolorna, ibland dubbelt så många som planerat, anstränger skolorna hårt då både de mänskliga och materiella resurserna är begränsade. ■

Kostnader per del av utbildningsprogrammet (milj kr)

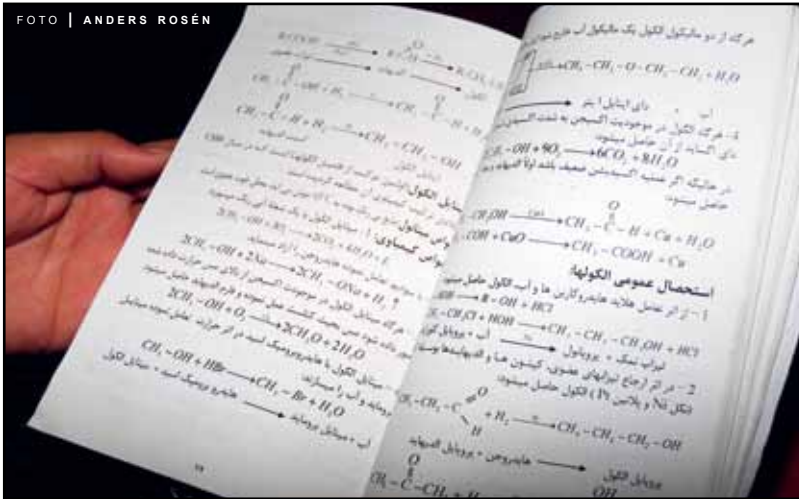

Utbildning i siffror

	Uppnått 2011		Mål 2012		Uppnått 2012	
	Totalt	Andel flickor	Totalt	Andel flickor	Totalt	Andel flickor
Modellskolor	58 431	45%	70 356	41%	58 246	44%
Byklasser	42 445	57%	46 510	57%	44 394	59%
Byklasser för nomader	5 696	53%	6 962	51%	5 501	51%
Flickannex	14 234	94%	16 850	96%	14 604	95%
Totalt	120 806*	55%	140 678	54%	122 745	56%

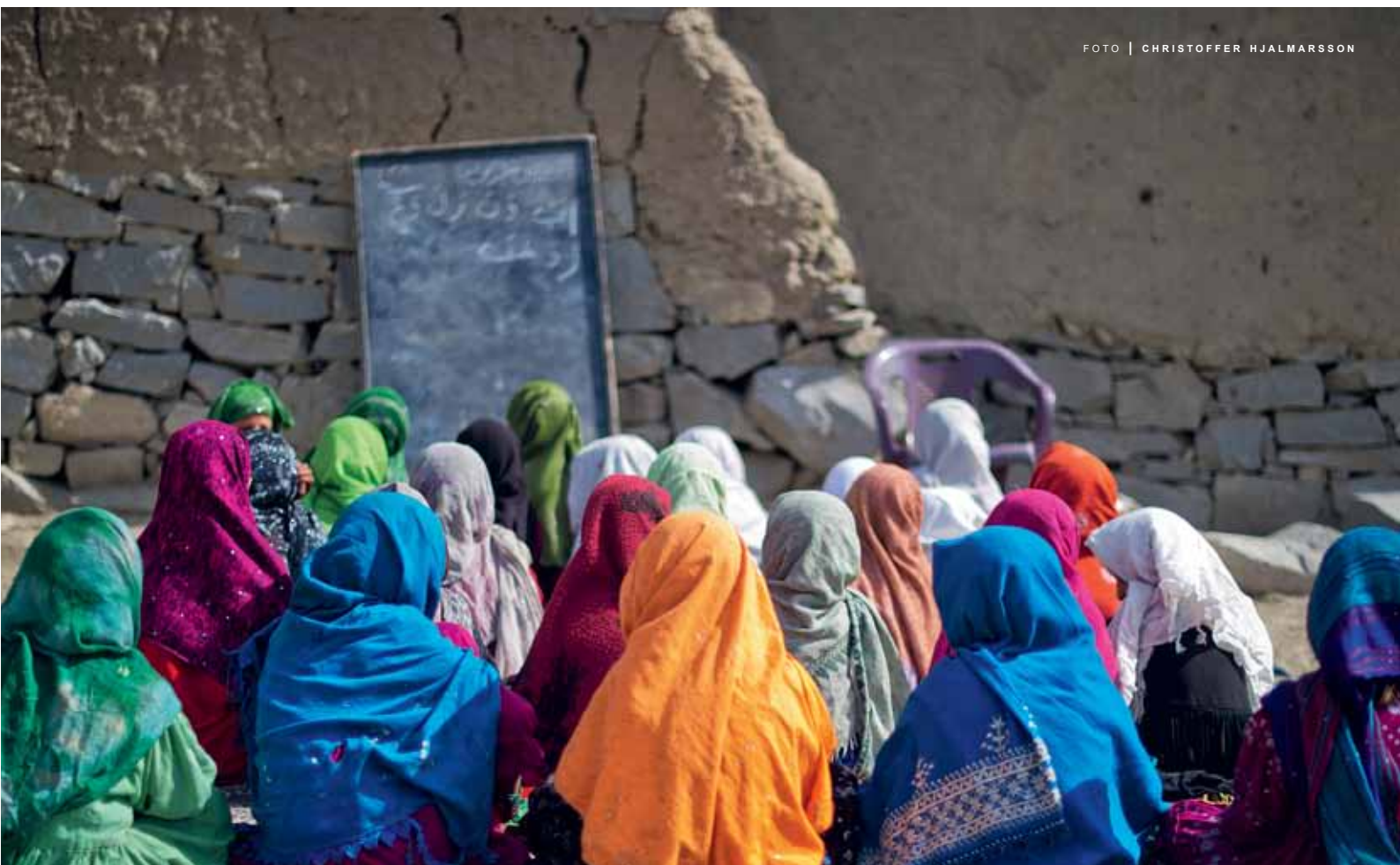
* Siffrorna i kolumnen Uppnått 2011 avviker något från vad som rapporterades i årsberättelsen 2011, där det totala antalet elever angavs till 125 781. Detta beror på en justering för elever som är inskrivna men frånvarande.

FOKUS | VIKTEN AV SKOLBÖCKER

Enligt nationella regler får endast staten trycka skolböcker. Det har resulterat i brist på läromedel i hela landet. När pakistanska myndigheter 2012 kvarhöll en stor mängd böcker vid gränsen blev situationen akut för hela sektorn, inklusive SAK, och detta påverkade undervisningskvaliteten avsevärt. Läromedel är särskilt viktiga då en officiell läroplan saknas i landet.

SAK och andra organisationer har lagt mycket kraft på att uppmärksamma och lösa detta problem. Efter omfattande diskussioner gav utbildningsministeriet i maj 2012 SAK tillstånd att som ledande organisation börja trycka skolböcker för egen användning och egna medel, liksom att förse andra organisationer med böcker. SAK fick också i uppdrag av ministeriet att samordna den planering som sker i samarbete mellan ministeriet och organisationer inom utbildningssektorn.

En stolt pappa

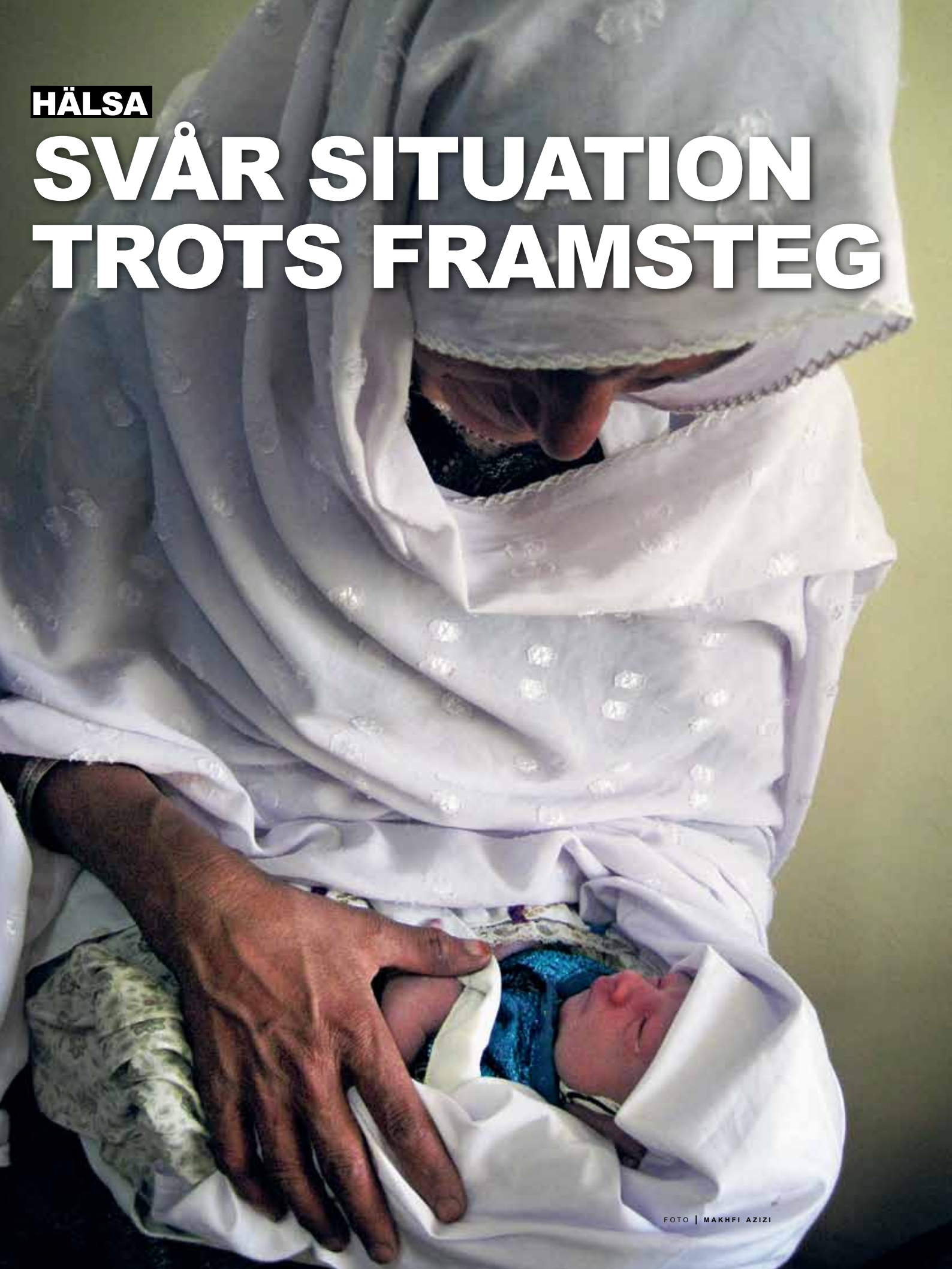

Min yngsta dotter heter Samina, hon läser fjärde klass i flickannexet i Gharak i Wardak. Tidigare hade jag alltid svårt att veta vad jag tjänade och vad jag gjorde av med. Ibland gjorde jag av med mer än jag tjänade. Nu har min dotter tagit över och hjälper mig att hålla reda på det. Inte bara det, hon ger mig också råd och tar hand om det vi kan spara. Jag är mycket stolt över henne och ångrar att jag inte lät min äldsta dotter gå i skolan. Det är stor skillnad mellan dem!”

Abdul Fateh, pappa

HÄLSA

SVÅR SITUATION TROTS FRAMSTEG

AFGHANISTAN IDAG

- Tusentals kvinnor dör årligen i samband med graviditet och förlossning, oftast i hemmet
- Ett av elva barn dör under sitt första levnadsår, vart tionde dör före fem år
- Över hälften av alla barn är hämmade i växten, 5 – 10 % är akut undernärda
- Stor brist på utbildad personal, särskilt barnmorskor och kvinnliga sjuksköterskor
- Otillräcklig tillgång till sjukvård, framförallt för kvinnor

SAKS MÅL

- Sänka mödradödligheten
- Sänka barnadödligheten
- Förbättra tillgången till vård av god kvalitet, med fokus på kvinnor och barn
- Förbättra sjukvårdssystemet
- Minska ohälsan

SAKS INSATSER 2012

- Sjukvård till över 2,9 miljoner patienter i fyra provinser, med särskilt fokus på kvinnor och barn
- Tre skolor för barnmorskor med sammanlagt 70 elever, samt en ny skola för sjuksköterskor med 24 elever
- Undervisning till ca 2 500 kvinnor om hälsa, hygien och familjeplanering i kombination med läs- och skrivundervisning
- Stöd till lokala hälso- och sjukvårdsmyndigheter
- Skolhälsovård, sjukgymnastik, psykosocial vård, ögonsjukvård samt sjukvård i fängelser

Tydliga framsteg har gjorts det senaste decenniet inom hälsoområdet i Afghanistan. Enligt *Afghanistan Mortality Survey 2010* bor idag 85 % av befolkningen i distrikt där någon form av grundläggande hälsovård finns tillgänglig. Spädbarns- och barnadödligheten minskar och den förväntade livslängden ökar. Men dessa förbättringar sker från ett mycket dåligt utgångsläge. Risken att dö i samband med graviditet är fortfarande 100 gånger högre i Afghanistan än i Sverige, och av millenniemålen är minskningen av mödradödlighet det område där minst framsteg har gjorts i Afghanistan. Lunginflammation, diarré, mässling och malaria är vanliga och drabbar både vuxna och barn svårt, och många lider redan av näringsbrist eller undernäring.

Den nationella budgeten för hälsovård motsvarar ungefär 31 kr per invånare och år, och den vård som finns är ojämnt fördelad. I vissa områden saknas den fortfarande helt, i andra gör terräng och avstånd det omöjligt för de flesta att nå vård. Resurserna till hälsovård i landet är mycket begränsade.

Även med den positiva utvecklingen de senaste åren är det allmänna hälsoläget bland de sämsta i världen.

FÖRBÄTTRA HÄLSAN OCH SÄNKA BARNADÖDLIGHETEN

De övergripande målen för SAKs arbete inom hälsa är att förbättra hälsovårdssystemet och minska ohälsan, liksom att sänka mödra- och barnadödligheten.

20kr

Genomsnittlig patientkostnad för SAKs 2,9 miljoner patienter.

För att förbättra tillgången på god vård ansvarar SAK bland annat för grundläggande sjuk- och hälsovård i fyra av landets provinser. Dessa provinser har ca 1,8 miljoner invånare och antalet patientbesök under året var 2,9 miljoner. Vården ges vid sjukhus, vårdcentraler, mindre hälsoposter och mobila kliniker. Elever i ett antal av SAKs skolor genomgår också hälsokontroller.

För att förbättra kvaliteten på och tillgången till mödra- och barnhälsovård utbildar SAK barnmorskor i tre provinser. En av dessa skolor drivs i samarbete med Norska Afghanistankommittén. Skolorna har totalt 70 elever, av vilka 18 utexaminerades under året. Vidare samarbetar SAK med det Afghanska Barnmorskeförbundet för att stödja dess medlemmar i sina arbeten. Inom projektet Lära för god hälsa ges kvinnor läs- och skrivundervisning i kombination med undervisning om framförallt näringslära, hygien och reproduktiv hälsa, vilket stärker deras möjlighet att påverka sin egen och sina familjers hälsa.

NYHETER OCH FÖRÄNDRINGAR UNDER 2012

Avtalen med den afghanska staten om ansvar för grundläggande hälsovård i fyra provinser förlängdes under året till slutet av 2013, medan driften av mobila hälsokliniker lämnades över till lokala myndigheter i december 2012.

Arbetet för att minska mödra- och barnadödligheten stärktes under året. SAKs stöd till Af- ➔

→ ghanska barnmorskeförbundet har utökats från tre till sex provinser. Dess medlemmar är mentorer för nyutexaminerade barnmorskor, och arbetar med att informera och stärka det lokala stödet för professionen

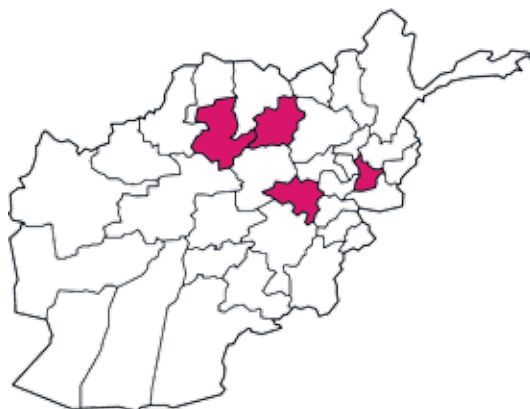
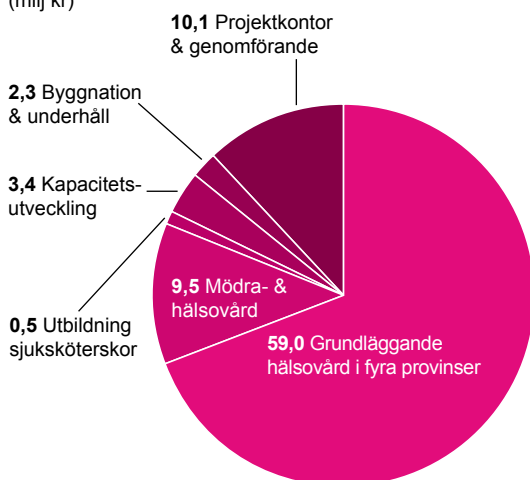
Utbildning av sjuksköterskor på bynivå är ett nytt projekt som initierats tillsammans med Norska Afghanistankommittén. 24 kvinnliga studenter har valts ut för en tvåårig utbildning, efter vilken de kommer att kunna ge vård i sina hembyar som ligger i svårtillgängliga områden i provinsen Laghman. Under året har SAK också börjat stödja kapacitetsutveckling av samordare och lärare till sjuksköterskor på nationell nivå.

BÄTTRE TILLGÅNG, FLER SOM UTNYTTJAR

Tillgången till hälsovård inom SAKs områden ökade under 2012 och de flesta mål uppnåddes. Antalet förlösningar som skedde på klinker ökade liksom antalet patienter inom den övriga hälsovården. Det är också värt att notera att SAKs kliniker oftare har kvinnlig personal jämfört med det nationella genomsnittet, en viktig faktor för att ge kvinnor tillgång till hälsovård.

Kostnader per område inom hälsoprogrammet

(milj kr)

I de markerade provinserna har SAK det övergripande ansvaret för grundläggande hälsovård.

Skolhälsovård

Antalet elever som genomgår årlig hälsoundersökning i SAKs skolor har ökat från knappt 5 000 till ca 12 000 under året, varav ca 60% var flickor. Insatsen är viktig, men ett problem är att resurserna för uppföljande åtgärder sällan finns i familjerna. Ett vanligt problem är till exempel synfel, men kostnaderna för utprovning och köp av glasögon är ofta för höga.

SÄKERHET OCH SAMORDNING

Säkerheten är fortsatt den främsta utmaningen för hälsoarbetet och verksamheten i provinsen Wardak har varit särskilt drabbad. Uppföljning är alltid svårt, särskilt i instabila områden, men uppföljningsrapporter framtagna av hälsoministeriet har visat sig vara till nytta.

Andra tydliga utmaningar är arbetsledning, intern samordning och brist på personal. Ett exempel på detta är problem i samordningen mellan det arbete som det Afghanska Barnmorskeförbundet driver och SAKs andra hälsoinsatser i provinserna.

I de flesta fall nådde SAK sina planerade mål inom hälsoarbetet. Vad beträffar information till kvinnor om familjeplanering nåddes det dock inte. Utfallet år 2012 var nästan 50% högre än 2011, men ändå 50% lägre än målet, som var uppenbart överambitiöst. ■

Hälsoprogrammet i siffror

	Uppnått 2011		Mål 2012		Uppnått 2012	
	Totalt	Andel kvinnor	Totalt	Andel kvinnor	Totalt	Andel kvinnor
Patientbesök	2 499 451	57,3%	2 902 942	65,0%	2 906 815	58,8%

	Uppnått 2011	Mål 2012	Uppnått 2012
Antal barn under 5 år som undersökts för tillväxt	289 262	341 584	494 693
Antal barn under 1 år som vaccinerats mot difteri, stelkramp, kikhosta, hepatit-B och polio	49 315	68 317	80 203
Antal skolelever som genomgått årlig hälsokontroll	4 830	8 400	11 966
Andel kliniker med minst en utbildad förlösningssköterska	80%	100%	95%
Antal förlösningar vid SAKs kliniker	22 494	27 326	32 362
Antal patienter i mödravård	47 055	35 677	56 612
Antal kvinnor i läs- och skrivutbildning i kombination m hälsoundervisning	1 350	2 500	2 515
Antal kvinnor som fått undervisning om familjeplanering.	44 453	123 504	61 658

FOKUS | ATT NÅ FRAM

FOTON | ANDERS ROSÉN

För människor i Afghanistan är det av många skäl svårt att resa, inte minst vid sjukdom eller i samband med graviditet. För att verkligen tillgodose rätten till sjukvård längst ut på landsbygden driver SAK bland annat över 900 sk hälsoposter, mottagningar med minst en kvinnlig och en manlig hälsoarbetare. Bilderna visar en sådan mottagning i provinsen Samangan. Den enkla byggnaden rymmer en mottagning för kvinnor och en för män. På just denna plats bygger också människorna i området, tillsammans med SAK, en större klinik för att kunna ta emot fler patienter.

Om man behöver hjälp, så finns någon där

Sajeda är en ung kvinna som tog examen från SAKs skola för barnmorskor i Sar-e Pul 2009. Kort därefter började hon arbeta som barnmorska vid en klinik i sin hemby.

» **E**fter min examen började jag arbeta själv. Jag övade och lärde mig mycket i utbildningen, men under mitt första år som barnmorska upplevde jag många svårigheter. De flesta förlossningarna som jag var med om blev komplicerade och mina patienter drabbades av blödningar efter förlossningen. Jag var inte själv nöjd med vad jag kunde göra. Jag måste säga att jag inte fick mycket stöd från den övriga hälsovården i provinsen.

Men sedan 2011 har jag en mentor, en erfaren och kvalificerad barnmorska. Hon studerade mig när jag arbetade, såg var jag behövde bli bättre och mina svårigheter under den tredje fasen i förlossningarna. Hon lärde mig att hantera det bättre och hur man förhindrar blödningar efter förlossningen. Dessutom lärde hon mig mer om när och hur jag kan använda utrustning för att rädda liv. Jag uppskattar verkligen hennes stöd och känner mig mer säker på mig själv nu än någonsin tidigare. Det finns en känsla på kliniken nu, det sägs inte rätt ut, men man vet att om man behöver hjälp med något, så finns det någon där.”

Kliniker och sjukhus i fyra provinser

I Afghanistan är ansvaret för grundläggande hälsovård fördelat på olika enskilda organisationer med en ansvarig organisation per provins. Hälsoministeriet utövar tillsyn över SAK som har ansvaret för fyra av landets 34 provinser: Wardak, Laghman, Samangan och Sar-e Pul. I de två sistnämnda bedrivs vården i samarbete med den afghanska organisationen ACTD. Avtal med staten anger bland annat vilka hälsoinrättningar som ska finnas och vilken typ av vård som omfattas. I Wardak och Laghman har SAK ett utökat ansvar för bland annat drift av provinsens centralsjukhus och ett fungerande system för remisser inom sjukvården.

År 2012 ansvarade SAK för vården vid:

- 966 hälsoposter, mottagningar med minst en anställd av varje kön
- 59 filialer till hälsocentraler och kliniker, för förbättrad tillgänglighet i avlägsna områden
- 67 enklare kliniker
- 29 hälsocentraler, öppna dygnet runt
- 6 distriktssjukhus
- 2 provinssjukhus
- 3 mobila sjukvårdsteam
- 2 vårdinrättningar för fångar

**REHABILITERING AV MÄNNISKOR
MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING**

ATT BIDRA OCH DELTA

AFGHANISTAN IDAG

- Miljoner människor lever med funktionsnedsättning till följd av decennier av konflikt, fattigdom och dålig tillgång till hälsovård
- Personer med funktionsnedsättning, framförallt kvinnor och barn, stigmatiseras, diskrimineras och har sämre tillgång till utbildning, vård och försörjning.
- De flesta bor på landsbygden, långt från möjligheter till rehabilitering
- I Afghanistan är människor med funktionsnedsättning ofta de fattigaste, mest utsatta och marginaliserade

SAKS MÅL

- Människor med funktionsnedsättning ska ha samma delaktighet, inflytande och rätt till utveckling som andra
- Förbättrad tillgång till och kvalitet på rehabilitering
- Förbättrad tillgång till utbildning och vård
- Förbättrade möjligheter till självförsörjning och ekonomiskt oberoende
- Lokala organisationer och myndigheter ska bli bättre på att tillvarata rättigheterna för människor med funktionsnedsättningar

SAKS INSATSER 2012

- Bedrev påverkansarbete för att öka förståelsen för rättigheter och behov
- Sökte upp människor med funktionsnedsättning, föreslog och genomförde insatser för rehabilitering, bland annat vid kliniker där patienter rehabiliteras med proteser och andra hjälpmedel
- Inrättade resurscentra i fyra provinser för att underlätta integrering av barn med funktionsnedsättning i vanliga skolor
- Ökade graden av självförsörjning genom yrkesutbildningar och mikrolån
- Stödde kapacitetsutveckling av 13 organisationer för människor med funktionsnedsättning, liksom två yrkesförbund.

I var femte afghansk familj finns någon med funktionsnedsättning. Detta är en direkt konsekvens av fattigdom, konflikt och avsaknad av hälsovård. Människor med funktionsnedsättning är bland de fattigaste och mest marginaliserade i landet och möter många hinder. De har bland annat sämre eller ingen tillgång till offentlig service som t ex utbildning, hälsovård eller fysisk rehabilitering. De utestängs från det sociala och politiska livet i sitt samhälle, utsätts för negativa attityder och stigmatiseras. Kvinnor och flickor med funktionsnedsättning är särskilt utsatta och blir ofta dubbel diskriminerade.

Även om vissa framsteg har gjorts inom området det senaste decenniet tillhandahåller staten mycket få tjänster för människor med funktionsnedsättning. Den service som ändå finns ges nästan uteslutande av lokala och internationella icke-statliga organisationer.

LIKA RÄTTIGHETER OCH LIKA TILLGÅNG

Det övergripande målet för SAK är att människor med funktionsnedsättning ska ha rätt att vara delaktiga och ha inflytande i samhället och dess utveckling på samma villkor som andra. Ökad tillgång till utbildning och vård är en del i detta.

För att öka förståelsen för de rättigheter och behov som människor med funktionsnedsättning har, strävar SAK efter att stärka sitt påverkansarbete gentemot familjer, lokalsamhällen och myndigheter.

För att öka graden av självförsörjning anordnas yrkesutbildningar, som tillsammans med mikrolån ger möjlighet att till exempel starta egna företag.

För att ge barn med funktionsnedsättning ökad möjlighet till utbildning integrerar SAK i möjligaste

mån barn med funktionsnedsättning i vanliga skolor, men bedriver också förberedande och särskilt anpassad undervisning.

SAK driver ett kliniker och verkstäder där patienter kan få sjukgymnastik, proteser, stödskenor och andra hjälpmedel, till exempel rullstolar. *För att förbättra kvaliteten på och tillgängligheten till rehabilitering* integreras detta arbete sedan en tid alltmer i den generella hälsovården.

För att stärka förmågan hos myndigheter och lokala intresseorganisationer för människor med funktionsnedsättning att påverka sin omgivning ger SAK dem ekonomiskt och tekniskt stöd.

NYHETER OCH FÖRÄNDRINGAR UNDER 2012

För att underlätta integreringen av barn med funktionsnedsättning i vanliga skolor är resurscentra för inklusiv utbildning under etablering i fyra provinser.

SAK har under året börjat komplettera sin yrkesutbildning för människor med funktionsnedsättning med grundläggande matematik och företagsutbildning, vilket har förbättrat förutsättningarna för självförsörjning genom företagande. Sedan tidigare ingår grundläggande läs- och skrivundervisning i yrkesutbildningen.

TECKEN PÅ FÖRÄNDRADE ATTITYDER

Efter ett uthålligt påverkansarbete på nationell nivå av organisationer inom rehabilitering, varav SAK är en, ratificerade den afghanska regeringen i september 2012 FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Utfallet av insatser som syftar till att medvetandegöra människor och institutioner är svårt att

378_{kr}

Genomsnittlig kostnad per patient vid SAKs ortopediska verkstäder.

→ mäta. Det finns dock indikationer på att attityder mot personer med funktionsnedsättning i samhällen där SAK arbetar sakta börjar förändras. Fler personer med funktionsnedsättning deltar i utvecklingsråd, vilket leder till att frågorna ges mer uppmärksamhet. Representanter för lokalsamhällen och myndigheter hävdar att attityder i familjer, skolor och samhället mot både flickor och pojkar med funktionsnedsättning sakta håller på att förbättras.

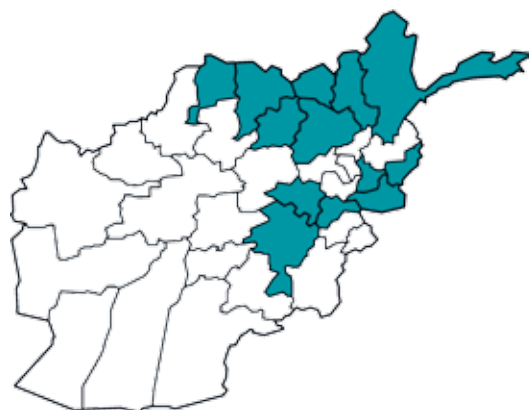
Förbättringar av SAKs insatser inom sjukgymnastik fortsatte under året, både i termer av kvalitet och i antalet patienter. En extern utvärdering under året visade på ett samband mellan SAKs mikrolån till företagande, som ger sysselsättning och inkomst, och en minskning av könsrelaterat våld inom målgruppen.

INTEGRERING ÄR SVÅRT

Liksom inom andra program är säkerheten det största hindret för uppföljning av aktiviteter och rekrytering av personal.

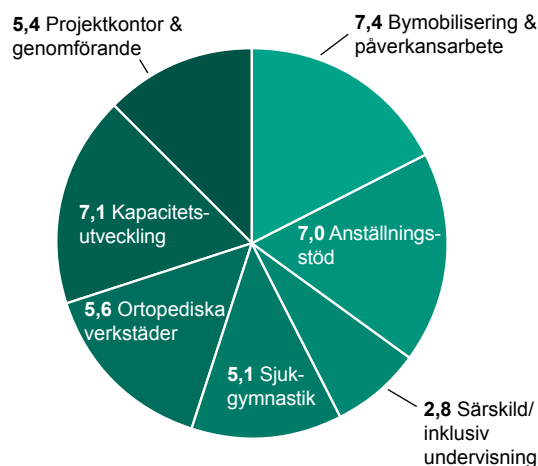
Intert är det en mycket stor utmaning att genomföra det pågående skiftet av fokus från tillhandahållande av tjänster, med den stora kapacitet som SAK har inom det området, till att i högre grad arbeta med påverkansarbete och kapacitetsutveckling av lokala organisationer och myndigheter. Det kräver andra förmågor än de som SAK främst haft under åren. Kapaciteten hos t ex lokala organisationer för personer med funktionsnedsättning är fortsatt mycket låg och eventuella förbättringar sker långsamt. Vidare är kvinnor underrepresenterade, och detta tyder på att stödet till organisationerna behöver ses över och förändras.

Integreringen av SAKs arbete med fysisk rehabilitering i hälsoprogrammet, liksom överlämnandet av kliniker, har visat sig svårt. Resursbrist leder till för lite tekniskt stöd, vilket väcker frågor om den framtida kvaliteten i arbetet. Ett liknande problem är bristen på kunskap och förståelse hos utbildningsmyndigheter för idén om inklusiv undervisning, liksom att skolor saknar både personella och tekniska resurser för detta. ■

I dessa provinser rehabiliterar SAK människor med funktionsnedsättning genom bl.a. specialundervisning, ortopediska verkstäder och arbetslivsstöd.

Kostnader per område inom rehabilitering för människor med funktionshinder (milj kr)

Rehabilitering i siffror

	Uppnått 2011		Mål 2012		Uppnått 2012	
	Antal	Andel kvinnor	Antal	Andel kvinnor	Antal	Andel kvinnor
Läsare av infomaterial och tidningar	67 950	-	36 000	-	37 500	-
TV- och radioprogram om funktionsnedsättning	257	-	224	-	230	-
Träning och insatser i hemmet	2 318	54%	2 100	43%	2 181	43%
Personer i yrkesutbildning	278	45%	695	44%	671	43%
Personer som fått anställning	169	44%	74	30%	61	26%
Företag startade med hjälp av mikrolån	712	35%	697	36%	705	35%
Barn och vuxna i särskild utbildning	3 294	37%	2 899	35%	2 779	34%
Barn med funktionsnedsättning integrerade i vanliga skolor	199	39%	238	36%	258	31%
Barn med särskilda behov integrerade i vanliga skolor	378	35%	299	39%	331	32%
Personer med funktionsnedsättning som behandlats med sjukgymnastik	19 672	35%	22 994	32%	21 637	35%
Patienter utan funktionsnedsättning som behandlats med sjukgymnastik	23 754	39%	23 759	40%	23 688	40%
Personer som fått ortopediska hjälpmedel	11 926	26%	14 455	32%	14 916	30%

”Nu lever jag ett bra liv”

» **M**itt liv var svårt, och varje dag var det våld i min familj. En dag berättade en vän om SAK och jag besökte deras kontor i Jalalabad. Först fick jag hjälp med en cykel så att jag kunde förflytta mig lättare och efter ett kort tag fick jag ett lån på 30 000 Afs (3 600 kr). Jag startade ett företag med en liten affär i staden Metharlan. Nu lever jag ett bra liv, och tjänar 25-35 kr om dagen!”

Zalmy, man med funktionsnedsättning i Mehterlam i provinsen Laghman

FOTO | BÖRJE ALMQVIST

FOKUS | OBEROENDE

För att öka möjligheterna för människor med funktionsnedsättning att försörja sig själva och bidra till försörjningen av sin familj har SAK yrkesutbildningar och ett program för räntefria mikrolån. Syftet är att människor ska kunna starta och utveckla mindre företag som blir långsiktigt hållbara i samhället där de lever.

Undervisning bedrivs i broderi, gardinsömnad, skönhetsvård, skråreri, radio- och TV-reparation samt reparation av mobiltelefoner. Vidare utbildas plåtslagare, snickare och bil- och motorcykelmekaniker. Utöver utbildning i själva yrket lär sig eleverna läsa, och sedan 2012 undervisas de också i matematik och företagande. En preliminär uppföljning indikerar att den utvidgade utbildningen förbättrar förmågan att driva en rörelse och att inkomsterna ökar, men vidare uppföljning behövs och kommer att göras. Målen för 2012 har uppnåtts. Sammanlagt 671 personer, av vilka 289 var kvinnor, genomgick hela utbildningen.

LANDSBYGDSUTVECKLING

EGENMAKT OCH SJÄLVFÖRSÖRJNING

AFGHANISTAN IDAG

- Miljoner människor saknar möjlighet till försörjning, skolgång, vård och rent vatten – grundläggande rättigheter
- Konflikt, förtryck och naturkatastrofer har i många fall lämnat hela samhällen i ett tillstånd av maktlöshet
- Lokalsamhällets möjligheter att självt initiera och driva utveckling är mycket begränsade.

SAKS MÅL

- Stärka lokalsamhällets förmåga att formulera sina behov, att självt ta initiativ till och äga de utvecklingsinsatser som görs
- Förbättra förutsättningarna för utbildning, hälsa och hygien
- Stärka människors möjlighet till självförsörjning
- Stödja det civila samhället i att ta en större roll i utvecklingen av Afghanistan.

SAKS INSATSER 2012

- Stärkte lokalsamhällen genom dess egna utvecklingsråd som planerade, genomförde och därefter äger utvecklingsinsatser
- Genomförde projekt i samarbete med byar och lokala råd
- Byggede och renoverade skolor, kliniker, brunnar och latriner
- Stödde grupper av matvåvare genom utbildning, mikrolån och kontakter med branschorganisationer
- Stärkte civilsamhällets roll i återuppbyggnaden genom stöd till och samarbeten med andra organisationer samt lokala och traditionella råd.

Större delen av Afghanistans befolkning bor på landsbygden och försörjer sig på jordbruk, ofta på avlägsna och svårtillgängliga platser. Enligt en nationell undersökning 2010 har 27% av befolkningen tillgång till rent vatten och bara 5% till lämpliga latriner. Landsbygdsbefolkningens möjligheter till försörjning är känsliga för naturkatastrofer såsom torka och översvämningar, men påverkas också kraftigt av konflikter, dålig eller förstörd infrastruktur och liten tillgång till fungerande marknader. Detta har i många fall ingett människor en känsla av maktlöshet. Kapaciteten att själv initiera och driva utvecklingen är mycket begränsad, vilket påverkar allt från tillgången på utbildning till människors hälsa, försörjning och handel.

LOKALT ÄGANDE OCH SAMARBETE

SAKs program för landsbygdsutveckling stöder och genomför projekt i samarbete med byar och lokala råd. Det övergripande målet är att stärka lokalsamhällets förmåga att självt formulera sina behov och att ta initiativ till och äga de utvecklingsinsatser som görs.

Lokalsamhällets inflytande över sin egen utveckling stärks genom bildandet av lokala utvecklingsråd. Med stöd av SAK planerar, genomför och äger råden insatserna i det egna samhället. En förutsättning för stödet är att också kvinnor deltar i råden, antingen i gemensamma råd eller separata.

För att förbättra förutsättningarna för utbildning, hälsovård och hygien bygger och renoverar SAK skolor och kliniker. I anslutning till dessa konstrueras ofta brunnar och latriner. Vid anläggning av en ny brunn utbildas alltid lokala tekniker, och undervisning om

hygien och vattenhantering ges till användarna.

För att stärka människors möjlighet till självförsörjning stöds bland annat företagande genom utbildning, mikrolån och kontakter med branschorganisationer. Inom all verksamhet eftersträvas samarbeten med andra organisationer. Det afghanska civilsamhället måste bli starkare och få en större roll i återuppbyggnaden av landet.

NYHETER OCH FÖRÄNDRINGAR 2012

Under året förändrades inriktningen något inom SAKs konstruktionsenhet då man gick från att huvudsakligen tilverka demonstrationslatriner till att tillverka byggkomponenter till latriner. Uppföljning av arbetet visade att demonstrationslatrinerna inte kopierades i tillräcklig omfattning pga kostnaderna och brist på material. Istället bygger nu utvecklingsråd och familjer byggnaderna som latrinerna ska finnas i, medan SAK förser dem med viktiga delar som t ex latrinfundament och ventilationsrör. Detta har ökat antalet anlagda latriner väsentligt.

SAK ingick 2012 två nya avtal inom det Nationella solidaritetsprogrammet i Wardak. Det innebär att organisationen där ska stödja 554 utvecklingsråd i byar som redan framgångsrikt har genomfört utvecklingsprojekt. Under året började utvecklingsråd att genomgå revision utförd av lokalsamhället. Utvecklingsråden redovisar och kan lättare hållas ansvariga av lokalsamhället för sitt användande av medel och genomförande av projekt.

OMORGANISATION OCH FÖRBÄTTRINGAR

Efter en utvärdering genomfördes en omorganisation som förbättrade planering, tillsyn och koordinering →

→ av konstruktionsprojekt. Förändringen inom tillverkning av latriner, tillsammans med utökad finansiering från Sida, innebär att fler hushåll kunde få hjälp att konstruera latriner till en låg kostnad. Antalet anlagda brunnar blev också betydligt högre än förra året.

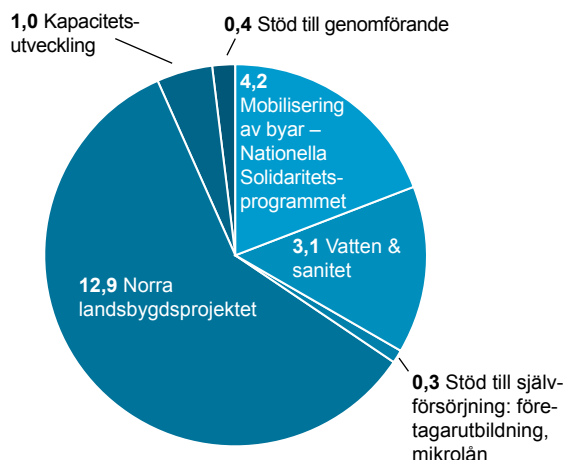
Arbetet med stöd till mattvävande familjeföretag i Kunduz avslutades i juni. Projektet har överlag varit framgångsrikt. Den tekniska kapaciteten liksom förmågan att driva en affärsrörelse stärktes, och som ett resultat ökade de producerande familjernas avkastning med 100% jämfört med när de arbetade åt handlare för daglön. Dock kunde ett antal inköp av maskinell utrustning inte genomföras pga otillräcklig finansiering. En planerad utveckling och fortsättning av detta projekt kunde inte påbörjas av samma anledning.

Ett antal projekt som planerats av utvecklingsråd i Wardak redan före 2010, men som inte genomförts på grund av säkerhetsproblem och oenighet i lokalsamhället om vilka projekt som skulle prioriteras, kunde till slut ändå genomföras under 2012.

SÄKERHETEN ALLTJÄMT STÖRSTA PROBLEMET

Säkerheten fortsätter att vara det största problemet inom landsbygdsutveckling. Detta har särskilt varit fallet i distriktet Jaghato i Wardak. Återkommande

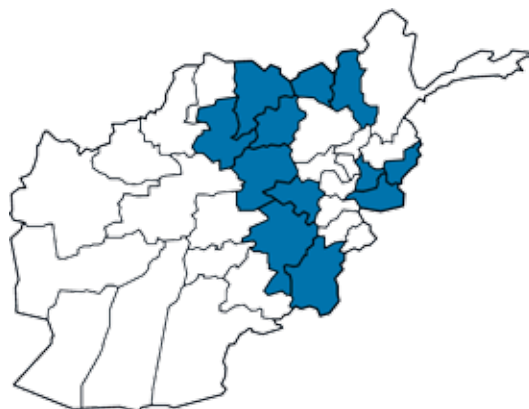
Kostnader per område inom programmet för landsbygdsutveckling (milj kr)

hot och attacker mot lokala utvecklingsråd innebär att flera projekt, stödda av SAK, inte kunde genomföras. Andra projekt måste flyttas då lämplig mark inte kunde upplåtas och till följd av oenighet om äganderätten till den mark som skulle tas i anspråk.

Tydligt kopplat till detta är svårigheterna med att rekrytera och behålla anställda, särskilt för anläggningsarbeten i avlägsna områden. För att motverka detta har nya fasta tjänster för ingenjörer inrättats. Förhoppningen är att anställningstrygghet ska leda till långsiktigt engagemang hos SAKs anställda.

Leveranserna av byggmaterial, liksom stigande kostnader, var också ett problem i många områden. ■

I dessa provinser arbetar SAK med landsbygdsutveckling. Det handlar t.ex. om borring eller fördjupning av dricksvattenbrunnar, byggande av latriner, mobilisering av byar, byggande och reparationer av byggnader samt stöd till självförsörjning.

Konstruktionsarbeten 2012

	Genomförda 2011	Mål 2012	Genomförda 2012
Borrade brunnar försedda med handpump	59	142	142
Anlagda latriner	7 demo + 110 i hem	1 420	1 420
Bygga skolor och annex	4	7	7
Cricketplaner vid skolor	10	11	11
Renoverade skolor	12	11	13
Uppförda förlossningsrum	2	2	2
Bygga och reparerade hälsokliniker	8	15	16
Andra konstruktioner	4	15	16

Som en del av avtalet mellan SAK, lokala myndigheter och utvecklingsråd ingår att lokala myndigheter följer upp arbetet och godkänner genomförande och kvalitet. Samtliga konstruktioner klarade kvalitetskontrollen under året.

Komponent	Provins/Distrikt	Utfall 2011, antal berörda familjer	Plan 2012, antal berörda familjer	Utfall 2012, antal berörda familjer
Bymobilisering / Nationella solidaritetsprogrammet	Wardak/Behsud I	656	2 980	2 680
Bymobilisering / Nationella solidaritetsprogrammet	Wardak/Jaghato	294	2 550	2 350
Bymobilisering / Nationella solidaritetsprogrammet	Wardak	4 147	1 465	1 465
Stöd till självförsörjning / Mattprojektet	Kunduz	300	120	120
Norra landsbygdsprojektet	Balkh/Dehdadi	10 044	5 239	5 239
Norra landsbygdsprojektet	Balkh/Chemtal & Charbolak	18 835	5 566	13 192
Vatten och sanitet	Nangahar	210	210	210
Vatten och sanitet / träning i hygien och sanitet, byggande av latriner	Laghman, Bamiyan & Takhar	1 500	4 050	4 050

FOKUS | NATIONELLA SOLIDARITETSPROGRAMMET OCH DET NORRA LANDSBYGDSPROJEKTET

FOTO | ANDERS ROSEN

Utvecklingsrådet i byn Lab Aol Bala i provinsen Samangan består både av män och kvinnor. De har skilda möten, men gemensam dagordning för att kunna fatta beslut.

I provinsen Wardak har SAK ansvar för det så kallade Nationella solidaritetsprogrammet. Detta genomförs i hela landet av olika aktörer och omfattar mobilisering av byar och inrättande av lokala utvecklingsråd. Syftet är att ge byar kraft att definiera sina egna behov och driva igenom egna projekt. Medlemmarna väljs av byn och rådet får en officiell roll som beslutsorgan på gräsrotsnivå. Rådets medlemmar får utbildning och förutsättningar att kunna prioritera bland behoven, ansöka om stöd och övervaka genomförandet av projekten i byn.

Det Norra Landsbyggsprojektet bygger på principerna från det Nationella solidaritetsprogrammet och omfattar kapacitetsutveckling, tekniskt och ekonomiskt stöd till lokala utvecklingsråd i Balkh och Samangan.

SAKs ingenjörsavdelning konstruerar och reparerar skolor, kliniker och brunnar. Vatten- och sanitetsprojekt inkluderar också undervisning i hygien och sanitet.

FOTO | CHRISTOFFER HJALMARSSON

Engagemang och hårt arbete

Hisa-i-Awali Bihsud är ett svårtillgängligt och kallt bergsdistrikt i Wardak. Den främsta näringen i området är jordbruk, men inkomsterna är låga. Men invånarna här har aldrig förlorat framtidstron.

I mitten av 2012 besökte personal från SAK platsen där tre byar gemensamt höll på att bygga ett litet vattenkraftverk. Engagemanget hos invånarna var tydligt. De hade grävt över 200 meter kanal och trots sina mycket begränsade medel hade de bekostat över 30% av anläggningen själva.

Projektet blev en framgång och människorna i de tre byarna är nöjda. Det gemensamma engagemanget, bidragen och initiativet som kom från deras eget byråd för utveckling har resulterat i ett vattenkraftverk som genererar 6,48 kw och förser 106 familjer med elektricitet.

SAK I SVERIGE OCH EUROPA

NYA KAMPANJER OCH STARKA MEDLEMSINSATSER

— ETT LITTERÄRT EXPERIMENT —

Under året lanserades den stora insamlingskampanjen "Sätt en flicka i skolan" som bestod av flera delar, bland annat engagerade sig författaren Björn Ranelid i delkampanjen "Skänk ett ord". Många medlemmar och lokal-föreningar medverkade i kampanjen som samlade in nära 1,5 miljoner kr.

SITUATIONEN IDAG

- Många nya aktörer och konkurrerande perspektiv, det militära dominerar
- Osäkerhet om engagemanget och utvecklingen efter 2014
- Minskande resurser för information och föreningsarbete

SAKS MÅL

- Ökat engagemang för det afghanska folket och dess behov
- Ökad insamling till minst 10% av total omsättning
- Ökad kännedom och kunskap om både Afghanistan och SAKs arbete
- En växande och aktiv medlemsrörelse

SAKS INSATSER 2012

- Medlemmar och lokalföreningar har genomfört över 80 insamlings-, diskussions- och kulturaktiviteter
- Ökad insamling. Nya metoder har testats i kampanjen: "Sätt en flicka i skolan"
- Samarbeten med Etnografiska museet, Internationella Barnkonstmuseet och bibliotek
- Rapporten Missing the Target – om det svenska engagemanget för kvinnor, fred och säkerhet

Afghanistan fortsätter att stå högt på dagordningen i Sverige, ofta i samband med frågan om vad som kommer att hända när de internationella militära trupperna dras tillbaka 2014. Vid givarkonferensen i Tokyo i juli tillkännagav Sverige sitt långsiktiga stöd till Afghanistan för åren 2015-24. Andra svenska organisationer har till följd av detta visat ett ökande intresse för att engagera sig i Afghanistan och SAK undersöker möjligheterna till samarbete. Med sina kunskaper och erfarenheter har SAK en viktig uppgift i att tillföra ett civilt perspektiv till debatten i Sverige och se till att Afghanistan finns på agendan även under kommande år. För att lyckas med detta behöver SAK stärka sina resurser, både i form av personal och pengar.

ENGAGEMANG OCH KUNSKAP

SAK är en medlemsorganisation där tanken om solidaritet från folk till folk utgör grunden för utvecklingsarbetet. I Sverige strävar SAK efter att stärka solidariteten med det afghanska folket och dess rättigheter. Under året har medlemmar och anställda arbetat tillsammans med att samla in pengar, organisera ett stort antal evenemang i olika delar av landet, spridit information och därmed ökat kunskapen om Afghanistan och SAKs arbete där. Att ha aktiva, engagerade och kunniga medlemmar är viktigt för att nå ut på ett bra sätt, liksom för att försäkra sig om god styrning av organisationen. Medlemskapet innebär ett stort ansvar, men också en stor möjlighet till inflytande, inte minst vid årsmötet.

NYTT UNDER 2012

Under året lanserades den stora insamlingskampanjen "Sätt en flicka i skolan" som bestod av flera delar. Författaren Björn Ranelid engagerade sig i en innovativ SMS-kampanj kallad "Skänk ett ord" som blev möjlig genom frivilliga insatser av förfat-

taren liksom PR-byrån Mobiento. En annan del av kampanjen var insamlingsbrev till 360 000 små och mellanstora företag. Många medlemmar och lokalföreningar medverkade i kampanjen som samlade in nära 1,5 miljoner kr.

Privatpersoner fick under 2012 möjlighet att göra skatteavdrag för gåvor till välgörande ändamål och SAK var en av de första organisationerna som blev godkända mottagare enligt detta nya regelverk. Detta innebar också förändringar i kommunikationen med givare och mer administration. Som ett led i den fortsatta utvecklingen av informationsarbetet började SAK skicka ut ett nyhetsbrev varje månad och öppnade också ett twitterkonto.

I ett projekt inom globalt lärande kunde sex skolklasser i Sverige länkas samman, via Skype, med sex klasser i norra Afghanistan för att diskutera och utbyta tankar om säkerhet och utveckling. Projektet finansierades delvis av Folke Bernadotteakademien och kulminerade i en utställning och ett seminarium under politikerveckan i Almedalen i juli.

SAMARBETEN OCH STARKA LOKALA INSATSER

SAKs lokalkommittéer arrangerade ett stort antal aktiviteter och evenemang under året. Målet var 50 arrangemang, men minst 80 genomfördes, av vilka de flesta var offentliga och utåtriktade. Medlemmar i hela landet var värddar för seminarier och föreläsningar, som till exempel när tidigare informationschefen Lasse Bengtsson turnerade med sin föreläsning på temat "Min tid i Afghanistan"

Lyckade samarbeten genomfördes med Etnografiska museet och Internationella barnkonstmuseet. Ny publik nåddes genom seminarier, informationsmaterial och i projektet om barns konst med unikt utställningsmaterial från Afghanistan, där barn vid SAKs skolor i Afghanistan i teckningar skildrade sin bild av Afghanistan idag och imorgon. ➔

→ Utställningen är nu tillgänglig för andra museum och bibliotek i Sverige.

”Missing the Target – en rapport om det svenska engagemanget för kvinnor, fred och säkerhet i Afghanistan” togs fram och presenterades av SAK i samarbete med Kvinna till Kvinna och Operation 1325.

BEHOV AV MER STRATEGISKA INSATSER

Efterfrågan på SAKs kunskaper är stor i Sverige. Detta är positivt då det gör det möjligt för SAK att nå människor i många forum runt om i landet. Samtidigt är både de personella och ekonomiska resurserna mycket begränsade. Det framtida informationsarbetet i Sverige måste finansieras, de resurser som finns och de verksamheter som genomförs måste vara mer strategiska. Det svenska samhället förändras snabbt och det är viktigt att hitta kanaler för kommunikation som är relevanta för SAKs målgrupper. När det gäller insamlingsarbete är konkurrensen allt hårdare. Stora insatser kommer att behövas för att hålla kvar den bas av givare som behövs för SAKs långsiktig stabilitet och ett större oberoende av institutionella givare. ■

Organisationer och företag stöder SAK

Postkodstiftelsen, Jochnick Foundation, de dövas kvinnoförening i Stockholm, second hand-affären Hos Marta och Maria fortsatte alla sitt stöd under året. SAK fick också donationer från Kerstin & Börje Hedenblads stiftelse, Handelsbankens FadderbarnsFond, Water for all, Världens Barn / Musikhjälpen, Fredagsgruppen och ett antal företag och vänskolor.

Svenska Postkodlotteriet stöder barnmorskeutbildning i Wardak. Med tre miljoner kr ska 24 nya barnmorskor utbildas under två år.

Jochnick Foundation

stöder SAK med 4,3 miljoner kronor under perioden 2012-15 för att ge skolundervisning till 1 800 barn i nomadfamiljer.

ENNA

European Network of NGOs in Afghanistan, ENNA, är ett nätverk av enskilda organisationer som med bas i Europa är aktiva inom icke vinstdrivande humanitär och/eller utvecklingssamarbete i Afghanistan. Det är nu tio år sedan nätverket etablerades och två år sedan det gemensamma kontoret i Bryssel öppnade. SAK har varit en drivande organisation med särskilt ansvar sedan 2010, men sent under 2012 etablerades ENNA slutligen också i formell mening som en oberoende organisation under ledning av SAKs avgående generalsekreterare Peter Brune. ENNA:s mål är att stärka informationsutbytet mellan medlemmarna och verka för en övergripande europeisk strategi i Afghanistan i syfte att öka medlemmars och partners engagemang och inflytande i policy och påverkansarbete gentemot europeiska institutioner, nationella regeringar och andra intressenter, t ex Nato.

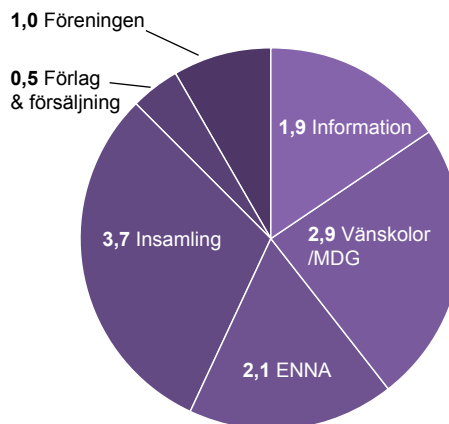

SAKs tidning Afghanistan-nytt.

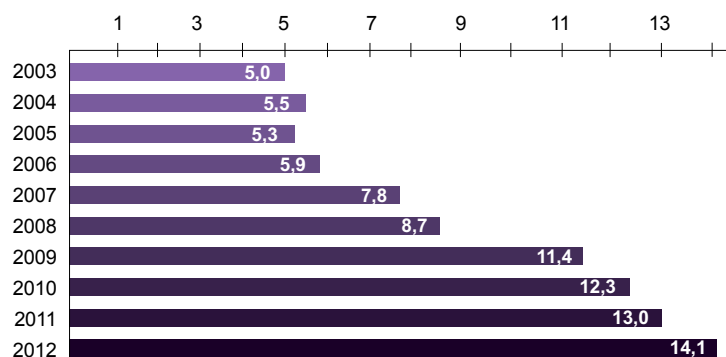
2,8 miljoner kr

SAK genomförde utvecklingsinsatser för motsvarande 2,8 miljoner kr per delegat till årsmötet. Insamlingen motsvarade 174 000 kr per delegat.

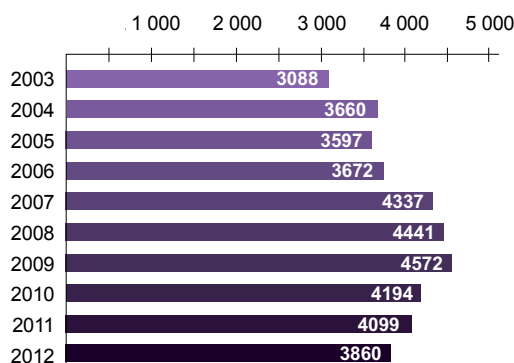
Kostnader per område inom Sverigeverksamheten (milj kr)

Insamling 2003–2012 (milj kr)

Antal medlemmar 2003–2012

FOKUS | "1325 – MISSING THE TARGET"

Den 9 november 2012 presenterade SAK tillsammans med organisationerna Operation 1325 och Kvinna till Kvinna en omfattande studie om Sveriges engagemang för kvinnor, säkerhet och fred i Afghanistan. Rapporten, *Missing the target*, skrevs av Ann Wilkens, tidigare ambassadör i Pakistan och ordförande för SAK.

I rapporten konstateras att mycket litet har förändrats för afghanska kvinnor trots löften och insatser från Sverige och det internationella samfundet i syfte att skydda och stärka kvinnors rättigheter och delaktighet. Vidare uppmärksammas att många tidigare framsteg omintetgjorts de senaste åren, och att det är kvinnor som tydligast visar sin oro över det militära tillbakadragandet 2014. Rapporten utmynnar i tio rekommendationer till den svenska regeringen med anledning av den svenska handlingsplanen för FNs resolution 1325, det framtida engagemanget i Afghanistan och om det fortsatta stödet till kvinnors utveckling i Afghanistan.

Missing the target finns att ladda ner på www.sak.se

Hur är det att växa upp i Afghanistan och komma till Sverige som ensamt flyktingbarn? Afghanska barn och ungdomar delade under hösten 2012 med sig av sina liv och framtidsdrömmar i barnkonstmuseet och SAKs utställning *Barn i Afghanistan – ett liv i krig och drömmar om framtiden*.

FOTO | CARLA DA COSTA BENGTSOON

Solidaritetspriset Årets Afghanistanvän gick 2012 till Farishta Sulaiman, Malmö. Som projektarbete under sista året i gymnasiet arrangerade Farishta bland annat en insamlingsgala till förmån för SAKs arbete för människor med funktionsnedsättning. Priset delades ut av ordförande Lotta Hedström vid SAKs årsmöte.

Lokala evenemang & aktiviteter i urval

- Göteborgs och Lunds lokalkommittéer har i samarbete med Hassela Helpline genomfört seminarier om Afghanistan och kulturförståelse. Lokalkommittén i Göteborg gjorde också stora insatser under bokmässan och MR-dagarna.
- Uppsala lokalkommitté arrangerade en afghansk filmfestival. Åtta filmer visades – samtliga regisserade av afghanska kvinnor.
- I Växjö arrangerades en föreläsning med Per Olsson, en av SAKs anställda i Afghanistan. Dessutom arrangerade nätverket Unga SAK ett möte för SAKs unga medlemmar.
- Vänersborgs lokalkommitté samlade in pengar till SAK, bland annat genom att dela ut insamlingsfoldrar.
- Lokalkommittéerna i Jönköping och Södertälje var värdar när medlemmen Jan-Inge Bengtsson föreläste om afghanska mattor.
- Skellefteå lokalkommitté ordnade en föreläsning med SAKs ordförande Lotta Hedström i samarbete med Röda korset.
- Sundsvalls lokalkommitté arrangerade en mängd aktiviteter, bland annat en föreläsning med Migrationsverkets rättschef Mikael Ribbenvik.
- Stockholm lokalkommitté ordnade bland annat en cirkel i afghansk matlagning.
- Skövde lokalkommitté arrangerade en visning av filmen *Där mitt hjärta slår*.
- Malmö lokalkommitté och Farishta Sulaiman arrangerade insamlingsgala.
- Arbetsgruppen i Örebro informerade om SAK på Juristmässan på Örebro högskola.

LEDNING & ADMINISTRATION

LEDNING

SAKs generalsekreterare är baserad i Stockholm men arbetar periodvis i Afghanistan. Peter Brune ledde SAKs verksamhet till och med maj 2012 då han tillträdde tjänsten som generalsekreterare för ENNA, European Network of NGOs in Afghanistan. Peter Brune efterträddes av tidigare styrelsemedlemmen Torvald Åkesson som med en tidbegränsad anställning tog över ansvaret under tiden styrelsen rekryterade en ersättare. I slutet av året tillkännagavs rekryteringen av Anna-Karin Johansson som ny Generalsekreterare.

Arbetet i Afghanistan leddes under året av platschefen Andreas Stefansson. I ledningen ingick också Shah Mahmood, finanschef och ställföreträdande platschef, samt Jörgen Holmström, chef för programimplementering och ställföreträdande platschef.

Kansliet i Stockholm leddes av Johanna Fogelström, Sverigechef.

FINANS

Finansavdelningen har ansvaret för den finansiella förvaltningen. Enhetens huvudsakliga uppgifter är att genomföra styrelsens beslut i finansiella frågor i linje med internationellt godtagen redovisningsstandard samt intressenters krav. Finansenheten är också ansvarig för att stärka ansvar, transparens och finansiell kontroll inom organisationen samt se till att budget, budgetuppföljning, bokslut, rapportering till givare och SAKs styrelse sköts med hög standard och i rätt tid.

POLICIES OCH KVALITETSSÄKRING

Avdelningen för policies och kvalitetssäkring vid Kabulkontoret består av tre enheter som hanterar områden som skär genom all verksamhet: mänskliga rättigheter och jämställdhet, stöd till civilsamhället samt planering, monitorering och utvärdering. Avdelningen ansvarar för att överföra SAKs värderingar till ramverk och riktlinjer och integrera dessa i all verksamhet. Utbildningar i dessa genomförs och kontroll görs för att bedöma i vilken utsträckning de används i verksamheten. Avdelningen ansvarar också för att samordna organisationens årliga planering samt för utvärdering av resultatuppfyllelse.

ADMINISTRATION I AFGHANISTAN

Administrationsavdelningen omfattar fyra enheter. Administrationsenheten sköter fastigheter, kontorstjänster, gästhus, vakter och logistik. Personalenheten samordnar och bistår vid rekryteringar och

i personalutveckling samt hanterar pensions- och sjukförsäkringsfrågor. IT-enhetens huvuduppgifter är att fastställa teknisk standard för SAKs hård- och mjukvarusystem. Enheten för inköp och leveranser ser bland annat till att mediciner och skolmateriel med mera av rätt kvalitet och rätt kvantitet levereras till projekt- och fältkontoren.

PROGRAMIMPLEMENTERING OCH STÖD TILL PROJEKTKONTOREN

Under 2012 hade SAK fem projektkontor och fyra fältkontor. Projektkontoren är den operationella basen för projekt inom flera program. Fältkontoren i Sar-e Pul och Metharlam hanterar ett projekt var, fältkontoret i Kunduz hanterar utbildning och byggnation, och fältkontoret i Aibak har ansvar för insatser inom hälsa, Norra utvecklingsprojektet och byggnation. Projekt- och fältkontoren leddes och kontrollerades av avdelningen för programimplementering (PID) via enheterna för programledning och fältadministration.

INFORMATION

Informationsenheten vid Kabulkontoret har som övergripande uppgift att öka kännedomen om SAKs arbete i Afghanistan både externt och internt. Enheten hanterar många externa besök och media-kontakter. Den arrangerar konferenser, producerar både intern och extern information om SAK, som till exempel tidskriften Hemmat och broschyrer tryckta på dari, pashtu och engelska. Enheten uppdaterar den engelska hemsidan löpande och bidrar regelbundet till den svenska. Några större insatser under året var 30-årsfirandet av SAKs arbete i Afghanistan, vilket skedde i oktober, samt produktionen av en dokumentärfilm om SAKs arbete. ■

FOTO | ANDERS ROSEN
Ordförande Lotta Hedström och styrelseledamoten och tidigare landchefen Anders Fänge vid SAKs 30-års jubileum.

FOKUS | MILJÖ

FOTO | BÖRJE ALMQVIST

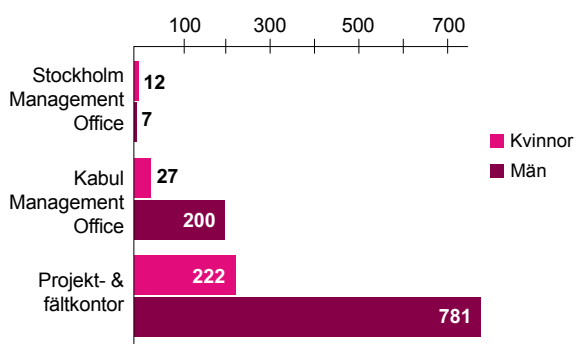

Miljöinsatser ofta är centrala för att nå resultat i utvecklingsarbete. SAK befinner sig fortfarande på ett tidigt stadium i sitt miljöarbete. I linje med SAKs miljöstrategi genomförde organisationens program och enheter flera insatser under året, till exempel miljökonsekvensbeskrivningar inför nya projekt. En miljöanalys av SAKs hälsoprogram genomfördes av en extern konsult. Analysen utmynnade i rekommendationer om hur hälsoprogrammets negativa miljö- och klimateffekter kan minimeras och hur SAK kan utveckla miljömässig hållbarhet vid sina kliniker. Åtgärder som vidtogs var bland annat uppförandet av förbränningsanläggningar, utveckling av riktlinjer för och utbildning om avfallshantering och förebyggande av infektioner, liksom plantering av 400 träd vid kliniker.

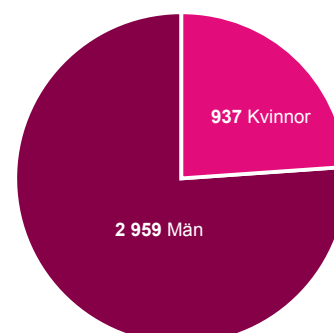
Personal inom programmet för landsbygdsutveckling har fortsatt att förbättra dräneringen och utnyttjandet av spillvatten vid brunnar genom trädplantering. Vid genomförande av projekt används alltid miljö-checklistor. Plantering av träd har också gjorts inom programmet för rehabilitering av människor med funktionsnedsättning, liksom återvinning av avfall som kunde användas till nya hjälpmedel vid ortopediska verkstäder. Vid SAKs modellskolor har elever planterat träd vid sina skolor och i omgivningen. SAK deltog i firandet av den Internationella miljödagen och uppmanade både lärare och elever att aktivt förbättra miljön. Under året har SAK sökt efter lokala institutioner och professionella krafter för utbildningar inom miljö- och utvecklingsarbete för personal under 2013. SAK klimatkompenserar för flygresor. Motsvarande 5% av kostnaderna för flygresor investeras i miljöförbättrande åtgärder på plats.

Personal

Antal män och kvinnor vid SAKs kontor

Antal män och kvinnor i SAKs fältpersonal

STYRELSE 2012-2013

Styrelsen har det övergripande ansvaret för all verksamhet i Sverige och i Afghanistan och arbetade fram till i maj med 13 ordinarie ledamöter och tre suppleanter. Från årsmötet minskades antalet ledamöter till 11 och antalet suppleanter till två enligt tidigare årsmötesbeslut. Styrelsen sammanträdde under året vid sex ordinarie och två extra möten samt ett konstituerande möte. Arbetsordningen beskriver styrelsens, ordförandens och ledamöternas respektive ansvar. En styrelserepresentant har ingått i redaktionsrådet för Afghanistan-nytt. Under året besökte Djallalzada Wais, Siwita Nasser, Lotta Hedström, Peder Jonsson, Ilse Cort Wahlroos och Lena Asplund i olika sammanhang Afghanistan och SAKs verksamhet där.

Lotta Hedström | ordförande

Invald 2006, kontaktperson för Skellefteå lokalkommitté. F.d. språkrör och riksdagsledamot för Miljöpartiet med särskilt intresse för global fattigdomsbekämpning. Bor i Brösarp.

Börje Almqvist | vice ordförande

Medlem i SAKs styrelse 1985-1995, återinvald 2006. Kontaktperson för Växjö lokalkommitté. Journalist och fotograf, föreläser och utbildar om Afghanistan på professionell grund utöver sitt engagemang i SAK. Har arbetat som informatör vid SAKs fältkontor. Bor i Stockholm.

Lena Asplund

Invald 2010, kontaktperson för Sundsvalls lokalkommitté. Riksdagsledamot för Moderaterna sedan 2006. Ledamot i bland annat närings- och skatteutskottet. Bosatt i Sollefteå.

Anna Fayeq

Invald 2009, kontaktperson för Stockholms lokalkommitté. Ekonom som arbetat för SAK i norra Afghanistan under 2002-04. Arbetar nu på organisationen Plan Sverige. Bor i Stockholm.

Anders Fänge

Invald 2011, kontaktperson för lokalkommittén i Lund. Platschef för SAK i sammanlagt 19 år sedan 1983. Har även arbetat i Etiopien, Somalia och på Västbanken. Föreläser och utbildar om Afghanistan på professionell grund utöver sitt engagemang i SAK. Bor i Viken.

Peder Jonsson

Invald 2010, kontaktperson för Jönköpings lokalkommitté. Senior Partner vid Kreab Gavin Anderson, specialiserad på kommunikation inom energi och miljö. Forskningsledare vid institutionen för industriell ekonomi och organisation på KTH. Bosatt i Stockholm.

Hans Linde

Född 1979, bosatt i Göteborg. Invald 2009, kontaktperson för Vänersborgs lokalkommitté. Riksdagsledamot för Vänsterpartiet, ledamot i Utrikesutskottet och i de sammansatta utskott som behandlat den svenska militära närvaron i Afghanistan.

Siwita Nasser

Född 1988, bor och studerar i Malmö. Kontaktperson för lokalkommittén i Skövde/ Skaraborg Som aktiv medlem i Växjö blev hon den första kvinna född i Afghanistan som valts till ordförande i en lokalförening. Aktiv i Unga SAK.

Björn-Åke Törnblom

Född 1947, invald 2011. Bosatt i Stockholm, kontaktperson för Södertälje lokalförening. Har arbetat för SAK i Afghanistan sammanlagt sju år som planeringschef, regionchef och senast som administrativ chef och säkerhetsansvarig.

Ilse Cort Wahlroos

Född 1947, invald 2011. Egen företagare och logistikekonom, arbetar som Concept & Product Development Manager. Ordförande i Malmös lokalförening och kontaktperson för Göteborgs lokalkommitté. Har bl.a. varit projektledare för "Projekt Amazonas". Bor i Mölle.

Djallalzada Wais

Född 1956, invald 2010. Uppväxt i Kabul men sedan 1996 bosatt i Lerum. Kontaktperson för lokalkommittén i Kabul. Läkare och bland annat styrelsemedlem i FAROE, en federation av 56 afghanska föreningar och organisationer i Europa, Kanada och USA.

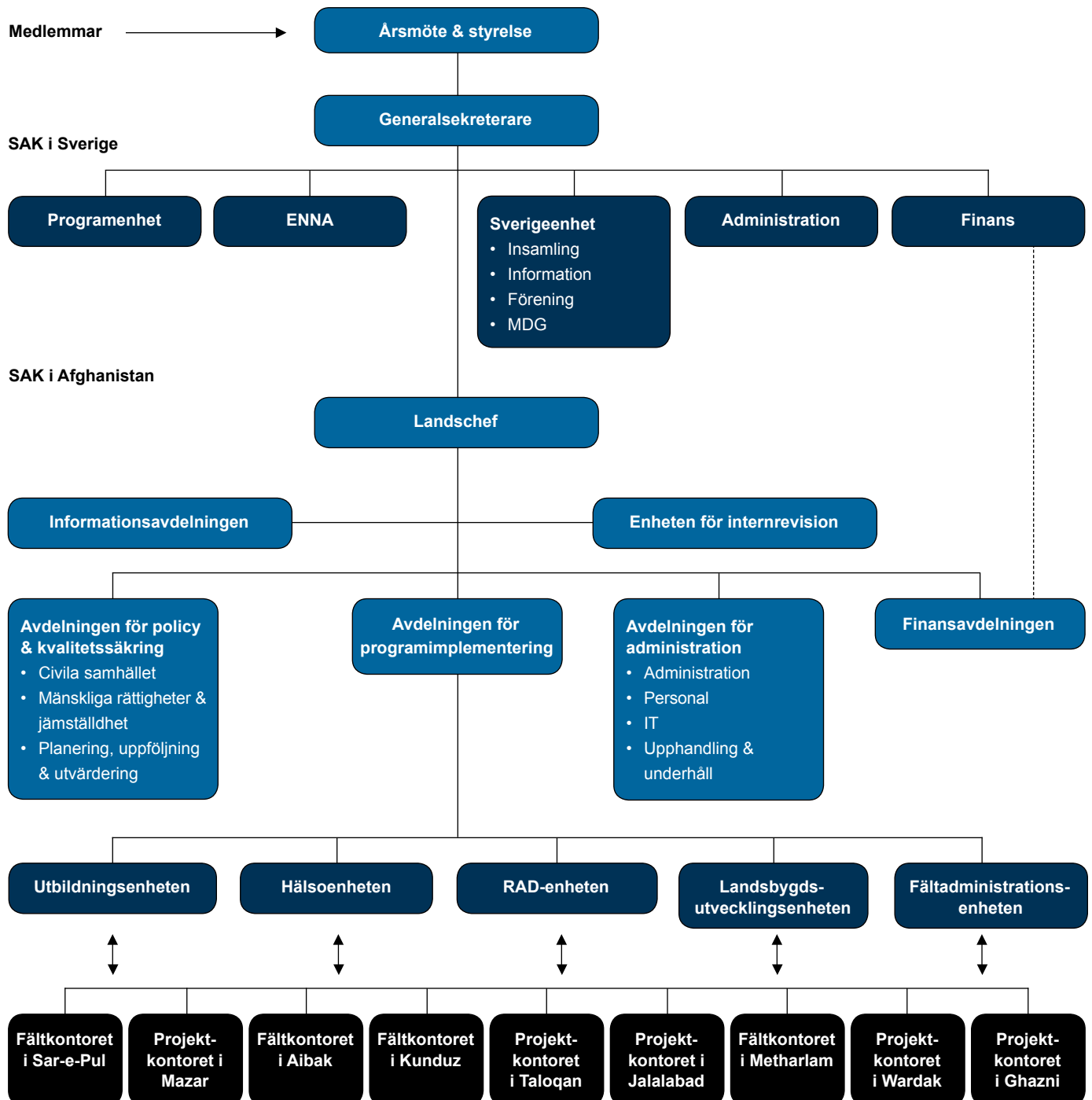
Inga-Lill Fjällsby | suppleant

Född 1950, invald 2012. Kontaktperson till Uppsala lokalkommitté. Satt i styrelsen också i början av 90-talet. Utbildnings- och forskningssamordnare vid Karlstad Universitet. Har medverkat i utbildning av SAKs skolkonsulenter. Bor i Karlstad

Maria Leissner | suppleant

Invald 2011, bor i Sollentuna. kontaktperson till Malmö lokalkommitté. Ekonom och partiordförande i Folkpartiet 1995 – 97. Under åren 1991 – 95 ordförande i SAK. Har arbetat med demokratisering i Irak och varit ambassadör i Guatemala.

ORGANISATION

ÅRSREDOVISNING

Förvaltningsberättelse

SVENSKA AFGHANISTANKOMMITTENS SYFTE

Svenska Afghanistankommittén är en ideell förening (org.nr 802010 - 4850) som har till syfte

- att stödja Afghanistans nationella självständighet,
- att bedriva utvecklingssamarbete i Afghanistan för att främja demokratisk, ekonomisk och social utveckling i landet,
- att bedriva insamlingsverksamhet för att erhålla medel till SAKs biståndsverksamhet,
- att sprida kunskap om förhållandena i Afghanistan och om SAKs biståndsverksamhet, samt bilda opinion för att därigenom främja solidariteten med dess folk.

(§ 1.2 i SAKs stadgar).

SAKS VERKSAMHET I SVERIGE

Det övergripande målet för SAKs verksamhet i Sverige är att öka kunskapen om, engagemanget för och biståndsviljan till det afghanska folket samt förmedla SAKs erfarenheter av utvecklingssamarbete i Afghanistan. För att nå detta arbetar SAK med information, förenings- och insamlingsverksamhet. Verksamheterna i Sverige är nära förbundna med varandra och med arbetet i Afghanistan.

Föreningsarbetet omfattar stöd till lokalkommittéerna och till enskilda medlemmar. Den översyn av SAKs policy- och strategidokument som påbörjades 2011 ledde bland annat fram till ett förslag om ny policy som diskuterades vid årsmötet 2012. Styrelsen fick mandat av årsmötet att efter medlemsråd färdigställa och anta policyn. Översynen av policy- och strategidokument innebar också att de specifika strategierna för SAKs verksamhetsområden upphävdes. Under hösten inleddes arbetet med att ta fram en ny strategisk plan för åren 2014-17.

Informationsenheten arbetar med medlemstidningen Afghanistan-nytt, hemsidan www.sak.se, annat informationsmaterial samt mediekontakter.

Vänskole-/milleniemålsprojektet avslutades under tidigt 2012. Det genomfördes i samarbete med det brittiska Afghan Connection, estniska Jaan Tõnisson Institute och slovakiska People in Peril Association och omfattade skolor i Sverige, Afghanistan, Estland, Slovakien och Storbritannien. I projektet "Vems säkerhet?" diskuterade skolklasser i Sverige och Afghanistan säkerhet och utveckling. Projektet genomfördes med stöd av Folke Bernadotteakademien.

Insamling bedrivs bland medlemmar och givare utifrån SAKs register. Dessutom genomförs externa kampanjer riktade mot allmänheten. SAK följer FRII:s kvalitetskod och upprättar årligen en kodrapport.

Genom European Network of NGOs in Afghanistan (ENNA) fortsatte SAK sitt påverkansarbete på europeisk nivå. SAK har tidigare haft ett särskilt ansvar som ledande organisation inom ENNA och formell arbetsgivare till dess kansli, men under 2012

blev ENNA formellt en självständig organisation och detta ansvar upphör.

RESULTAT

Resultatet av insamlingen till SAKs 90-konton 90 07 80-8 och 90 01 20-7 blev 14 071 496 kr, en ökning med ca 9%. Av resultatet är ca åtta miljoner kr intäkter till SAKs fadderfond och ca sex miljoner till den övriga insamlingen. Till detta kommer utdelning från Swedbank Robur Humanfond om 52 021 kr och medel från Radiohjälp om 800 000 kr. Insamlingskostnadernas andel av insamlade medel var 3 338 044 kr av 14 929 517 kr eller 22,36% att jämföra med det tak på 25% som satts av Svensk insamlingskontroll.

Antalet medlemmar 2012 var 3 860. Verksamheten 2012 genomfördes i huvudsak enligt plan och många aktiviteter genomfördes i samarbete med andra aktörer.

KONTAKTER MED OMVÄRLDEN

SAKs generalsekreterare, liksom Sverigechefen, har lagt en stor del av sin tid på externa kontakter med organisationer, myndigheter och media, samt på samverkan genom svenska och internationella nätverk till exempel ENNA.

Under 2012 deltog SAK som styrelsemedlem eller i andra funktioner i olika organ, t.ex. i Agency Coordinating Body for Afghan Relief, Afghanistan Research and Evaluation Unit, Afghan Civil Society Forum och Human Rights and Research Advocacy Consortium.

ÅRSMÖTET 2012

Årsmötet 2012 hölls i Stockholm den 26 maj. Av 81 anmälda ombud var 61 närvarade. 36% av dem som uttalade sig under mötet var kvinnor. En central fråga var ett förslag om övergång till föreningsstämma vartannat år istället för årsmöte varje år. Förslaget fick inte tillräcklig majoritet för att genomföras. En annan viktig fråga var SAKs nya policy. Styrelsen begärde och fick mandat av årsmötet att anta förslaget efter vidare bearbetning och efter synpunkter från medlemsråd.

STYRELSENS UPPFÖLJNING AV MOTIONER VID ÅRSMÖTET 2012

Sex motioner inkom till årsmötet.

- Motion 1 yrkade på ändring av stadgarnas §73 för att tydliggöra att varken ledamot eller suppleant av föreningsstyrelsen kan väljas som ombud till SAKs årsmöte. Årsmötet biföll motionen och stadgan ändrades.
- Motion 2 yrkade på att etablera ett systematiskt samarbete med ABF för föredrag och debatt. Styrelsen pekade i sitt svar på SAKs samarbeten med olika studieförbund runt om i landet. Årsmötet ansåg med detta motionen besvarad.
- Motion 3 yrkade på att arbeta för att upplysa och utbilda personalgrupper i det svenska samhället, vilka arbetar med integra-

tion av ankommande flyktingbarn och vuxna från Afghanistan, ska integreras i SAKs lokala Sverigearbete vid sidan om ordinarie informations- utvecklings- och insamlingsarbete. Årsmötet biföll motionen.

- Motion 4 yrkade på att SAK ska utveckla ett eget hållbart vänskolearbete. Sedan årsmötet biföll motionen har dialog förts både med medlemmar och med organisationen i Afghanistan om behov och möjligheter. Målet är att under 2013 hitta finansiering för information för skolelever och lärare i Sverige samt utveckla ett vänskoleutbyte som knyter relationer och förbättrar undervisningskvaliteten i framför allt Afghanistan, men även i Sverige, och därmed är värdefullt för både de svenska och afghanska skolorna.
- Motion 5 handlade om utvecklingsarbete och kretsloppsodling. Årsmötet beslöt att bifalla motionen. Fältorganisationen har därefter på styrelsens uppdrag konsulterat andra organisationer som genomfört liknande projekt. Kulturellt motstånd och utebliven förbättring av grödor gör att erfarenheterna i Afghanistan inte är positiva. Ett möjligt pilotprojekt borde ske inom ramen för ett jordbruksprogram, vilket SAK saknar. Organisationen fortsätter dock att se över möjligheterna.
- Motion 6 handlade om psykisk ohälsa bland barn samt om undervisningsmetoder i SAKs skolor. Årsmötet biföll att alla inom SAKs lärarutbildning och fortbildning får kunskap om psykisk ohälsa och dess effekter på barns inlärningsförmåga. Inom lärarutbildningen/TEMP läggs vikt vid utvecklings- och undervisningspsykologi, men fokus är inte på trauma. SAKs utbildningsprogram tar dock upp frågan om och hur detta skulle kunna stärkas i planeringen av arbetet 2014-17. Årsmötet biföll också att blivande lärare tränas i undervisningsmetoder som utesluter aga. SAKs budskap i denna fråga är tydligt i hela verksamheten, men föreställningen om fysisk bestraffning som en del av uppfostran är djupt rotad. Under 2012 har

därför utbildningsprogrammet och enheten för mänskliga rättigheter och gender tagit fram en gemensam plan för att lyfta fram dessa frågor i lärarutbildningen. Yrkandet att kartlägga hjälpbehovet vid psykisk ohälsa ansågs besvarat, och yrkandet om möjlighet till bearbetande av trauma inom SAKs utbildningsverksamhet avslogs.

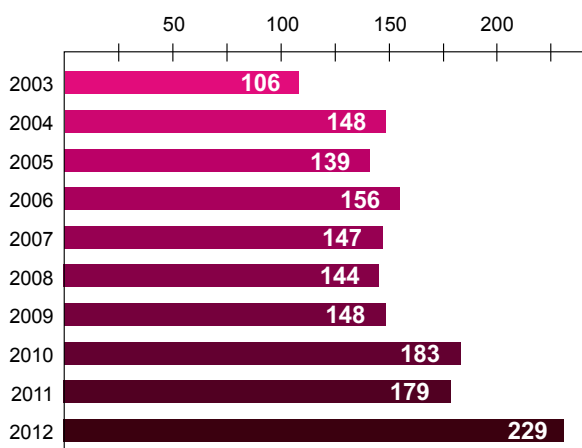
SAKS VERKSAMHET I AFGHANISTAN

SAKs verksamhet i Afghanistan omfattar program för utbildning, hälsa, stöd till funktionsnedsatta och landsbygdsutveckling. Huvudsaklig målgrupp är befolkningen på landsbygden med särskild tonvikt på kvinnor och flickor. Arbetet innefattar kapacitetsutveckling, påverkansarbete och tillhandahållande av tjänster. Verksamheten drivs via fem projektkontor och fyra fältkontor och med stöd från huvudkontoret i Kabul.

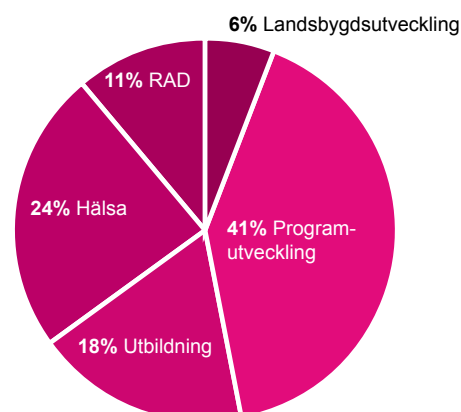
Utbildningsprogrammet omfattade bybaserad utbildning, annex för flickor i anknytning till pojkskolor, modellskolor med särskilda resurser som även utnyttjas av statliga skolor i trakten, lärarutbildning, kapacitetsutveckling samt stöd till civilsamhället i utbildningsfrågor. SAK fortsatte under året att genomföra en magisterutbildning för lärarutbildare i Kabul i samarbete med Karlstad universitet och utbildningsministeriet i Afghanistan, finansierad av Sida.

Hälsoprogrammet bedrev grundläggande hälsovård enligt Basic Package of Health Services, BPHS, i provinserna Wardak, Laghman, Samangan och Sar-e Pul. I de två sistnämnda bedrevs vården i samarbete med den afghanska organisationen ACTD. BPHS i Laghman finansieras av Europeiska kommissionen och i övriga provinser av Världsbanken. Under hösten 2012 förlängdes samtliga kontrakt till september 2013. Till detta kom bland annat Essential Package of Hospital Services, EPHS, dvs. drift av centrala provinssjukhus, i Laghman och Wardak, utbildning av barnmorskor, förlossningskliniker, undervisning om hygien och hälsa, skolhälsovård och kapacitetsutveckling. →

SAKs programverksamhet 2003-2012 (milj kr)

SAKs verksamhet per program 2012

➔ RAD omfattade insatser för att finna funktionsnedsatta, påverkansarbete, arbetslivsstöd, särskild och inklusiv undervisning, sjukgymnastik, ortopediska verkstäder och kapacitetsutveckling.

I programmet för landsbygdsutveckling ingick genomförande av Nationella Solidaritetsprogrammet, byggnation, vatten och sanitet, försörjningsprojekt och stöd till lokala organisationer. De särskilda insatserna i de norra provinserna inom landsbygdsutveckling, kompetensutveckling och stöd till lokala utvecklingsråd fortsatte under året. Det så kallade Norra Projektet sträcker sig över fyra år och finansieras av Sida.

Avdelningen för programimplementering (PID) har till uppgift att stödja fältverksamheten genom sina enheter för programledning och fältadministration. Avdelningen för policy och kvalitetssäkring har tre enheter som ger stöd till civila samhället, mänskliga rättigheter och jämställdhet, samt planering, kontroll och utvärdering. Informationsenheten arbetar med information till verksamheterna i både Afghanistan och Sverige. I all verksamhet ingick utbildning av anställda och målgrupper som en central komponent.

RESULTAT

Nästan alla mål i arbetsplanen för 2012 nåddes, men två sammanlänkade problem dominerade SAKs arbete inom alla program. Säkerhetsläget var ett fortsatt, och i vissa områden förvärrat, problem för både planering, logistik och genomförande. Det andra problemet var svårigheten att rekrytera, framförallt kvinnlig personal.

Inom utbildningsprogrammet tycktes ansträngningarna att bygga förtroende och acceptans i samhället, liksom att öka medvetenheten om flickors rätt till utbildning, ge resultat. Antalet flickor i SAKs skolor har ökat, och försök med en ny undervisningsform, examensklasser, har gett flickor möjlighet att slutföra sina studier. 55 av 56 elever som tidigare tvingats avbryta sina studier kunde därmed utexamineras från årskurs nio.

I de provinser där SAK ansvarar för hälsovård ökade tillgången till vård under 2012. Antalet förlossningar som skedde på klink ökade, liksom antalet patienter inom den övriga hälsovården. Andelen hälsoposter med kvinnlig personal var 95%. Stödet från lokalsamhällen är starkt, vilket märktes i rekryteringen till utbildningen för barnmorskor.

Den afghanska regeringen ratificerade i september 2012 FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsätt-

ning, något som SAK i samarbete med andra organisationer arbetat för under många år. Det fanns också tecken på att attityder mot personer med funktionsnedsättning sakta börjar förändras där SAK arbetar. Fler personer med funktionsnedsättning deltog i utvecklingsråd, vilket ledde till att frågorna ges mer uppmärksamhet. Representanter för lokalsamhällen, liksom myndigheter, har hävdade att attityderna i familjer, skolor och samhället mot både flickor och pojkar med funktionsnedsättning sakta förbättras.

Inom landsbygdsutveckling togs ett steg mot ökat inflytande över den egna utvecklingen när lokal revision av utvecklingsråd infördes. Utvecklingsråden kan därmed lättare hållas ansvariga av lokalsamhället för sitt användande av medel och genomförande av projekt. Programmet för landsbygdsutveckling har också förbättrat förutsättningarna för goda resultat inom andra områden, tex genom vattenförsörjning och latriner vid skolor.

MÖJLIGA RISKER I FRAMTIDEN

De svårigheter som påverkade resultatet 2012 antas fortsätta under kommande år. En viktig uppgift i det pågående arbetet med att ta fram en strategisk plan för 2014-17 är att överväga risker, möjligheter och ansvar vid ett dramatiskt förvärrat säkerhetsläge inom en snar framtid.

Det dåligt utbyggda afghanska bankväsendet är en risk och ett problem. Situationen förvärrades under året då banken som SAK använde (den enda internationella banken representerad i Afghanistan) lade ner sin verksamhet. Det gör att SAK är hänvisad till lokala banker vars stabilitet är osäker.

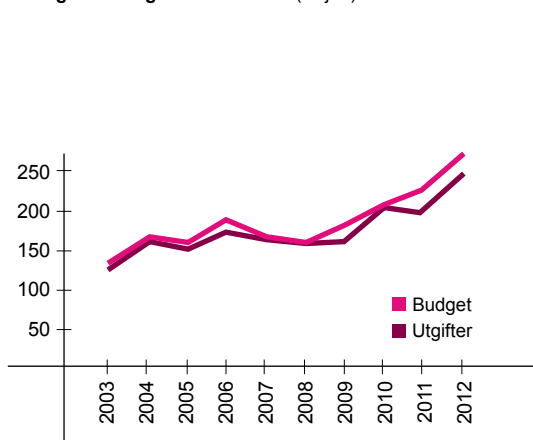
FINANSIELLT RESULTAT OCH STÄLLNING

SAK har en fortsatt stabil finansiell bas. Balansomslutningen var på 113,1 MSEK för år 2012 jämfört med 131,0 MSEK för 2011 och innefattar 58,6 MSEK eget kapital och insamlade medel som i sin helhet tillhör organisationen. Eget kapital och insamlade medel ökade med 9,5 MSEK från 2011 till 2012. Större delen av minskningen i balansomslutning beror på användning av tidigare utbetalade bidrag. (32 MESK).

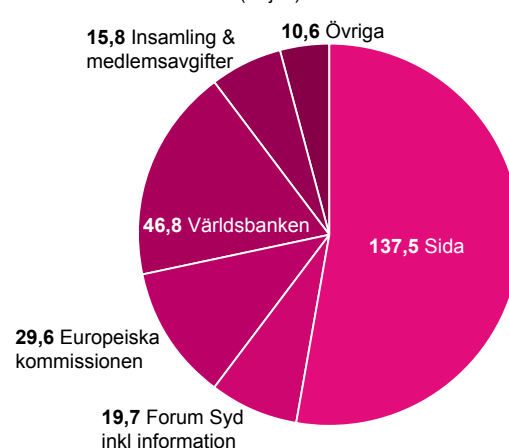
Genomsnittlig valutakurs under 2012 var 1 USD = 7,527 SEK. Under 2012 inträffade inga större förluster av pengar eller varor och inga stora förändringar skedde i organisationens balansräkning. Likviditetsnivån ligger på en lägre nivå än 2012, men är fortfarande på en tillfredsställande nivå.

Efter en utvärdering av SAKs ekonomifunktion 2011 gjor-

Budget och utgifter 2003–2012 (milj kr)

SAKs totala intäkter 2012 (milj kr)

Finansiell femårsöversikt	2012	2011	2010	2009	2008
Verksamhetsintäkter	258 062	203 418	208 701	167 611	162 733
Ändamålskostnader	238 240	185 745	190 464	154 162	150 414
Insamlingskostnader	3 338	2 943	2 795	5 474	5 642
Administrationskostnader	7 616	6 298	6 935	6 701	6 623
Verksamhetsresultat	8 868	8 432	8 507	1 274	54
Resultat efter finansiella investeringar	10 788	8619	9 082	1 188	767
Balansomslutning	113 113	130 973	73 217	69 662	49 089
Insamlings- och administrationskostnader i % av totala verksamhetsintäkter	4,2%	4,5%	4,7%	7,3%	7,5%

des en revidering av organisationens finansiella riktlinjer under 2012. Riktlinjerna fastställdes dock inte under 2012.

ANTIKORRUPTION

Afghanistan är ett av de länder i världen där korruption är mest utbredd. SAK bedriver ett aktivt arbete mot korruption på alla nivåer. Styrelsen hålls kontinuerligt underrättad om fall av korruption eller förskingring inom organisationen.

Under året upptäcktes fyra fall av korruption som ledde till avsked. En logistiker avskedades efter att ha förskingrat varor till ett mindre värde. En inköpsansvarig avskedades efter att ha manipulerat prisuppgifter vid inköp för egen vinning. En tjänsteman inom SAKs arbete med sjukgymnastik avskedades efter att ha förfalskat kvitton gällande knappt 1 000 kr och hävdade att dessa betalats till en sjukgymnast. En distriktsingenjör avskedades för grovt tjänstefel efter att ha försökt manipulera en upphandling.

Under året antogs en särskild anti-korruptionspolicy med fokus på förebyggande åtgärder. Med anledning av detta sågs SAKs interna regelverk och manualer över.

Avdelningen för internrevision breddade sitt arbete under året och utökade sin revision av verksamhet vid mindre och mer avlägsna enheter inom SAKs program på landsbygden. Uppdraget utökades också till att gälla även revision av partnerorganisationer. Chefen för internrevision rapporterar direkt till platschefen, men har under 2012 också etablerat rapportering direkt till generalsekreteraren.

VIKTIGA HÄNDELSE EFTER ÅRSSKIFTET

För att leda biståndsenheten och ansvara för relationer med givare som har exekutiv bas i Europa, inklusive rapportering och kontraktsuppföljning, har en tjänst som biståndssamordnare inrättats vid kontoret i Stockholm. En ny tjänst som kapacitetsutvecklingsrådgivare inom avdelningen för programimplementering inrättades vid kontoret i Kabul för att stärka arbetet med kapacitetsutveckling av partners.

Ett samarbete med Karolinska Institutet inleddes och i februari hölls två kurser i hälsoekonomi för SAKs och lokala myndigheters hälsopersonal i Mazar-e Sharif respektive Kabul.

NÅGRA PLANER FÖR FRAMTIDEN

SAK påbörjade under året arbetet med att ta fram en strategisk plan för åren 2014-17. Organisationen har också ansökt om status som ramorganisation hos Sida.

STYRNING, LEDNING OCH PERSONAL

Förtroendevalda: Enligt ett beslut vid årsmötet 2011 har styrelsen från och med årsmötet 2012 11 ordinarie och två suppleanter. Från

och med 2013 blir antalet nio ordinarie och två suppleanter.

Under året hade styrelsen ett konstituerande, sex ordinarie och två extra möten, samtliga protokollförda. Ledamöternas närvaro (inom parentes anges varje ledamots möjliga närvaro som varierar, eftersom styrelsen väljs i maj).

Lotta Hedström, ordförande, 9 (9)

Börje Almqvist 9 (9)

Lena Asplund 2 (9)

Anna Fayeq 8 (9)

Anders Fänge 8 (9)

Peder Jonsson 8 (9)

Hans Linde 5 (9)

Siwita Nasser 3 (9),

Björn-Åke Törnblom 8 (9)

Ilse Wahlroos 9 (9)

Djallalzada Wais 8 (9)

Torvald Åkesson 5 (5)

Maria Leissner 5 (9) (suppleant 1)

Inga-Lill Fjällsby 1 (5) (suppleant 2)

Av de ledamöter som avgick vid årsmötet i maj 2012 deltog Natasha Brieger 4(5), Azada Najafi 2(5) (suppleant 2), Kasim Husseini 3(5) (suppleant 3).

Styrelsens arbetsutskott hade åtta möten. Olof Erstorp och Anna-Maria Johansson var föreningsrevisorer med Kerstin Thornberg och Bertil Pettersson som suppleanter.

Valberedningen upphandlade under året ny auktoriserad revisor. Årsmötet fastställde upphandlingen av Fredrik Sjölander, KPMG. Verksamheten i Afghanistan granskades av A.F. Ferguson & Co, PricewaterhouseCoopers i Islamabad.

Årsmötet utsåg Harald Holst (sammankallande), Lena Hjelm-Wallén, Fatah Mohammad, Marie Weis och Reza Javid att ingå i valberedningen.

Medlemsrådet är ett mötesforum för medlemmar att diskutera förenings- och verksamhetsfrågor. Under årets två möten diskuterades frågan om föreningsstämma vartannat år samt förslaget till ny policy.

Ledning: Generalsekreteraren är stationerad i Stockholm men arbetade periodvis i Afghanistan. Fram till sista maj 2012 leddes SAKs verksamhet av generalsekreteraren Peter Brune. Styrelseledamoten Torvald Åkesson tog över ansvaret på ett tidbegränsat förordnande medan styrelsen rekryterade en efterträdare. Under slutet av året meddelade styrelsen att den rekryterat Anna-Karin Johansson till ny generalsekreterare. Sverigechef i Stockholm var Johanna Fogelström. Arbetet i fält leddes av platschefen Andreas Stefansson. ■

Resultaträkning

(tkr)	Not	2012-01-01 2012-12-31	2011-01-01 2011-12-31
	1		
Verksamhetsintäkter			
Bidrag från institutionella givare	2	242 145	187 932
Insamlade medel	2	14 930	14 154
Försäljning	2	107	305
Medlemsavgifter	2	880	1 028
Totala verksamhetsintäkter		258 062	203 418
Verksamhetskostnader			
Ändamålskostnader	2	-238 240	-185 745
Insamlingskostnader	2	-3 338	-2 943
Administrationskostnader	2	-7 616	-6 298
Totala verksamhetskostnader		-249 194	-194 986
Verksamhetsresultat		8 868	8 432
Resultatet från finansiella investeringar			
Resultat från finansiella anläggningstillgångar	5	11	12
Räntor	6	114	175
Växelkursdifferens	6	1 795	1
Resultatet från finansiella investeringar		1 920	188
Årets resultat		10 788	8 619
Fördelning av årets resultat			
Årets resultat enligt resultaträkningen		10 788	8 619
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel från tidigare år	3	0	0
Reservering av ändamålsbestämda medel som inte utnyttjats under året	3	-9 389	-8 805
Överfört till fond för rörelsekapital	3	-1 444	254
Kvarstående belopp för året/förändring balanserat kapital	3	-45	68

Balansräkning

(tkr)

	Not	2012-12-31	2011-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	7	1	1
		1	1
Finansiella anläggningstillgångar			
Långfristiga värdepappersinnehav	8	795	703
Övriga finansiella anläggningstillgångar	9	2 993	3 042
		3 788	3 745
Summa anläggningstillgångar		3 789	3 746
Omsättningstillgångar			
Varulager m m			
Handelsvaror		65	416
		65	416
Kortfristiga fordringar			
Övriga fordringar	10	3 116	3 928
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	11	2 060	2 655
		5 175	6 582
Kassa och bank		104 084	120 228
Summa omsättningstillgångar		109 325	127 226
SUMMA TILLGÅNGAR		113 113	130 972
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
	3, 12		
Donationskapital		391	391
Fond för rörelsekapital		17 773	17 676
Ändamålsbestämda medel, egen insamling		38 282	28 892
Ändamålsbestämda medel, Radiohjälp		200	104
Balanserat resultat		1 974	1 906
Årets resultat		-45	68
Balanserat kapital		58 575	49 037
Långfristiga skulder	13	5 021	5 326
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		3 722	1 804
Skuld anslag till Sida och andra anslagsgivare	3	37 497	69 423
Övriga skulder	14	5 096	2 557
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	15	3 202	2 824
		49 517	76 609
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		113 113	130 972

Kassaflödesanalys

(tkr)

	2012	2011
Löpande verksamhet		
Resultat efter finansiella poster	-45	68
Justeringar för:		
Nedskrivning av aktier	-2	0
Skuldförda räntor	1 233	616
Räntor återbetalda till finansiärer	-508	-30
Poster som hänför sig till finansiell verksamhet	-11	-12
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	666	641
Förändring i fordringar och skulder		
Förändring i fordringar (minskning +, ökning -)	812	-231
Förändring i förskottsbetalningar (minskningar +, ökning -)	595	-1 784
Förändring i varulager (minskning +, ökning -)	351	387
Förändring i kortfristiga skulder (minskning -, ökning +)	4 100	-3 524
Förändring i långfristiga skulder (minskning -, ökning +)	-305	-15 944
Förändring i reserverade medel från biståndsgivare (minskning -, ökning +)	-31 927	67 337
Förändring i ändamålsbestämda medel (minskning -, ökning +)	9 536	9 222
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-16 838	55 463
Finansieringsverksamheten		
Föregående års reinvesterade donerade utdelning fr Human fonden	-80	-101
Avyttring aktier	0	0
Erhållna utdelningar	11	12
Förändring Fond för rörelsekapital (minskning -, ökning +)	98	838
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	29	750
Årets kassaflöde	-16 144	56 854
Likvida medel vid årets början	120 228	63 374
Likvida medel vid årets slut	104 084	120 228

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Föreningens redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens rekommendationer för ideella föreningar med ett undantag. Samtliga inventarier anskaffade med bidragsmedel kostnadsförs direkt. Intäkterna periodiseras i enlighet med Bokföringsnämndens rekommendation. Detta innebär att intäkterna hänförs till det år som kostnaderna uppstår. Sedan år 2007 upprättar SAK sin årsredovisning i enlighet med FRII:s styrande riktlinjer för årsredovisning.

Insamlade medel

Insamlade medel består dels av föreningens direkt insamlade medel insamlade genom Radiohjälpens kampanjer, Världens Barn år 2010 och Musikhjälpen 2011.

Definition av kostnader

SAK använder FRII:s definitioner av ändamålskostnader, insamlingskostnader och administrationskostnader.

Ändamålskostnader

Som ändamålskostnader klassificeras sådana kostnader som har direkt samband med att uppfylla organisationens syfte enligt dess stadgar. Alla kostnader i Afghanistan räknas som ändamålskostnader med undantag av en mindre del grundadministration. Som ändamålskostnader räknas också SAKs informationsarbete i Sverige, eftersom det är en del av organisationens syfte enligt dess stadgar.

Insamlingskostnader

Detta är kostnader som är nödvändiga för att generera insamlingsintäkter. Hit räknas bland annat annonser, reklam, lönekostnader, tackbrev, utskick av gåvobrev samt kostnader för värvning av månadsgivare och dylikt.

Administrationskostnader

I administrationskostnader ryms kostnader för SAKs kansli i Stockholm och vilket inkluderar hyreskostnader och andra driftskostnader för lokal, kostnader för kommunikation och lönekostnader för administrativ personal. En mindre del av kostnader för administrativ ledningspersonal i Afghanistan ingår även i administrationskostnaderna.

Fordringar

Fordringar är redovisade till det belopp som de beräknas inflyta. I balansposten ingår fordringar för slutförda projekt som är försiktigt värderade.

Utländska valutor

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs

Varulager

Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde.

Anläggningstillgångar

Inventarier som ingår i föreningsverksamheten skrivs av på bedömd ekonomisk livslängd: Datorer på 3 år och övriga inventarier på 5år. Inventarier anskaffade med bidragsmedel avskrivs direkt.

Specifikation av intäkter och kostnader per huvudverksamheter 2012

(tk)

Verksamheter	Totala intäkter		Arets resultat	Ändamålskostnader								
	Mottaget 2012	Mottagna medel tidigare år, upplagna som intäkter 2012		Utbildningsprogrammet	Hälsa-programmet	RAD-programmet	Länsbyggsutvecklingsprogrammet (inkl. Norra utvecklingsprojektet)	Programutveckling och programstöd	Investeringar	Insamlingskostnader	Ledning och administrativt stöd	Totalt
Bildning från institutionella givare												
Sida Årsanslag 2012	127 855		(9 674)									
Forum Syd Årsanslag 2012	15 505		(2 768)									
Informationsaktiviteter (Forum Syd & andra)	1 321		(60)									
Europeiska Kommissionen	5 067		(24 491)									
Alghan Connection	3 756		259									
Sandy Gill Alghanisan Appeal	333		(9)									
Världsbanken	49 661		2 824									
Övriga (inklusive UNICEF)	6 149		1 421									
Delsumma	209 647	-	(32 499)	63 729	87 141	39 769	21 869	14 834	1 795	-	6 520	242 145
Insamlingsverksamhet												
Egen insamling, inkl. räkter	14 124		9 334									
Insamling genom Världens Barn	806		55									
Delsumma	14 930	-	9 389	441	267	1	706	535	-	3 338	-	4 789
Medlemsavgifter och gåvor till föreningen	890		(170)								1 050	1 050
Föreläsning												
Föreläsning i Sverige	101		(356)									
Föreläsning/intäkter i Afghanistan (medicin, jordbruksprodukter, andra)	6		6									
Delsumma	107	-	(351)	458	-	-	-	-	-	-	-	458
Räkter, växelkursvinster/förluster	1 920		1 920									
Totalt	227 484	-	(21 710)	64 170	87 408	40 476	21 869	15 370	1 795	3 338	7 616	249 194
Totala intäkter	227 484	227 484										
												238 240

Not 2

Not 3

Balanser eget kapital och ändamålsbestämda medel 2012

(tkr)

	(A) Totala intäkter		(B) Totala kostnader 2012	(C) Resultat 2012	(D) Ingående balans outnyttjade medel fr tidigare år	(E) Växelkursjustering av ingående balanser från tidigare år	(F) Förändringar under året (utnyttjat/avskrivet/återbetalt)	(G) Kvarstående medel per 31.12.2012
	Mottagna medel 2012	Tidigare års medel upptagna som intäkter 2012						
Intäktskällor								
Eget Kapital								
Medlemsavgifter, gåvor till föreningen och försäljning av material i Sverige samt från resultat av finansiella investeringar	1 106		1 152	(45)	2 365			2 320
Fond för rörelsekapital	1 801		356	1 444	17 676	(1 942)	595	17 773
Egen insamling	14 124		4 789	9 334	28 892	56	-	38 282
Insamling genom Världens Barn	806		751	55	104	41		200
Delsumma	17 837	-	7 048	10 788	49 036	(1 845)	595	58 575
Ändamålsbestämda medel anslagsgivare								
Sida årsanslag 2012	127 855		137 529	(9 674)	60 259	0		50 585
Sida anslag för funktionshinderade 2005				-				-
Informationsaktiviteter Forum Syd & andra 2012	1 321		1 381	(60)	(26)			(86)
Statens kulturråd				-				-
Forum Syd årsanslag 2012	15 505		18 273	(2 768)	1 430	447		(891)
Europeiska Kommissionen	5 067		29 558	(24 491)	15 966	(344)		(8 868)
Afghan Connection	3 756		3 497	259	(1 215)	(4)		(960)
Sandy Gall Afghanistan Appeal	333		342	(9)	283	(29)		245
UNFPA & UNICEF	136		-	136	(337)	13		(189)
Världsbanken	49 661		46 837	2 824	(8 876)	339		(5 713)
Övriga	6 013		4 728	1 285	1 939	149		3 374
Delsumma	209 647	-	242 145	(32 499)	69 424	572		37 497
Totalt	227 484	-	249 194	(21 710)	118 460	(1 273)	595	96 072

Not 4 Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

Löner och andra ersättningar	2012	2011
Styrelse och generalsekreterare	852	574
Övriga anställda	129 000	115 901
Totala löner och andra ersättningar	129 852	116 476
Sociala kostnader	2012	2011
Social kostnader	3 414	3 307
vara av pensionskostnader	1 096	1 247
Löner och andra ersättningar fördelade på land och kategori	2012	2011
Sverige	7 405	6 361
Afghanistan, utsända	11 253	9 844
Afghanistan, lokalanställda	57 645	53 366
Afghanistan, projektanställda	53 235	46 847
Pakistan, lokalanställda	56	58
Belgien, projektanställda	258	0
Totalt	129 852	116 476

Styrelsens ordförande fick kompensation för inkomstbortfall motsvarande 5 TSEK. I övrigt uppbar styrelsen inget arvode, inte heller under 2011. Av de totala pensionskostnaderna avser 39 tkr Generalsekreteraren.

Antal anställda

	2012	2011	Varav kvinnor	2012	2011
Sverige	19	18	12	12	
Afghanistan, utsända	14	14	5	6	
Afghanistan, lokalanställda	1 215	1 153	243	215	
Afghanistan, projektanställda	3 906	5 127	937	1 271	
Pakistan, lokalanställda	1	1	0	0	
Belgien, projektanställda	1	0	1	0	
Totalt	5 156	6 313	1 198	1 504	

Antalet anställda i Afghanistan och Pakistan är baserat på antalet anställda den 31 december respektive år. För Sverige avser siffrorna medelantal anställda under året.

Kvinnor och män i organisationsledningen

Styrelsen	2012	2011	Övriga befattningshavare	2012	2011
Kvinnor	5	6	Kvinnor	1	1
Män	6	7	Män	4	4
Totalt	11	13	Totalt	5	5

Not 5 Resultat från värdepapper och fodringar som är anläggningstillgångar

	2012	2011
Försäljning aktier	0	0
Utdelningar	10	12
Nedskrivningar/återföringar av nedskrivningar	2	0
Totalt	11	12

Not 6 Övriga ränteintäkter och liknande resultat poster

	2012	2011
Växelkursdifferenser	1 795	0
Räntor	114	175
Totalt	1 909	175

Not 7 Inventarier

Inventarier som inköps för bidragsmedel direktavskrivs, men redovisas till en minnespost à 1kr per enhet. Denna not visar därför inte belopp i tkr utan istället i ental. Nedanstående anskaffningsvärden samt avskrivningar avser således inventarier som används i Svenska Afghanistankommitténs föreningsverksamhet, upptagna till anskaffningsvärde samt dessa minnesposter.

	2012	2011
Ingående anskaffningsvärde	196 229	196 124
Omvärderade tillgångar, KMO ny växelkurs (fr. 7,2393 t 7,5268)	-150	63
Inköp	140	93
Försäljning och utrangeringar	-4	-51
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	196 214	196 229
Ingående avskrivningar	195 248	195 248
Försäljningar och utrangeringar	0	0
Årets avskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	195 248	195 248
Utgående restvärde enligt plan	966	981

Upplyningsvis kan nämnas att inventarier inköpta för biståndsverksamheten från 2008 tom 2012 uppgår till 13 341 362 kr fördelat per år enligt nedanstående:

	År	
	2008	3 055 867
	2009	1 167 379
En 20%-ig avskrivningstakt skulle innebära en avskrivning om	2010	2 242 160
2 668 272kr för år 2012.	2011	3 297 732
	2012	3 578 223
	Totalt	13 341 362

Not 8 Långfristiga värdepappersinnehav

	Bokfört värde	Marknadsvärde
Handelsbankens placeringsfond 80,9261 andelar	13	14
Swedbank Penningmarknadsfond 7 843,0428 andelar	783	787
Totalt	795	800

Not 9 Övriga finansiella anläggningstillgångar

	2012	2011
Roterande fond, utlåning t personer m funktionsnedsättning	2 993	2 994
Roterande fond, utlåning till försörjningsprojekt	0	48
Totalt	2 993	3 042

Not 10 Övriga fordringar

	2012	2011
Handkassor, förskott	235	206
Lån till anställda	1 371	254
Kundfakturering	221	29
Swedbank Robur Humanfond, utdelning	104	80
Skattekonto	306	302
Övriga mindre fordringar	880	3 056
Totalt	3 116	3 928

Not 11 Förutbetalda kostnader

	2012	2011
Förutbetalda hyror	1 678	1 810
Förutbetalda försäkringar	111	108
Övriga förutbetalda poster	271	397
Upplupna räntor	0	0
Övriga upplupna poster	0	340
Totalt	2 060	2 655

Not 12 Eget kapital

	Donationskapital	Ändamålsbestämda medel egen insamling	Ändamålsbestämda medel Radio Hjälpn	Balanserat resultat	Årets resultat	Fond för rörelsekapital	Totalt kapital
Ingående balans	391	28 892	104	1 974	0	17 676	49 036
Omräkningsdifferens	0	56	41	0	0	-1 942	-1 845
Afghanistan	0	0	0	0	0	0	0
Fördelning av resultatet	0	0	0	-45	45	595	595
Årets resultat	0	9 334	55	0	-45	1 444	10 788
Utgående balans	391	38 283	200	1 929	0	17 773	58 575

Not 13 Långfristiga skulder

	2012	2011
Avsättningar för tjänstgöringsbonus för lokalanställda i Afg/Pak	0	0
Försäkringsfond för lokalanställda	1 065	992
Roterande fond	3 911	4 144
Livelihood Mikrolån	45	190
Totalt	5 021	5 326

Not 14 Övriga skulder

	2012	2011
Ränteskulder till anslagsgivare		
SIDA	1 174	521
Forum Syd	162	91
EU	954	954
Radiohjälp	15	16
Totalt ränteskulder	2 306	1 581
Övriga skulder		
Skuld till partner ACTD	2 733	939
Övriga skulder Afghanistan	12	12
Avsättningar till lokalkommittéer	46	25
Totalt	2 791	976
Totalt övriga skulder	5 096	2 557

Not 15 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2012	2011
Löner	472	100
Arbetsgivaravgifter Europa	179	165
Övriga poster	1 219	2 559
Totalt	3 202	2 824

Stockholm 2013-03-16

 Charlotta Hedström
 Ordförande

 Börje Almquist
 Vice Ordförande

 Anders Fänge

 Hans Linde

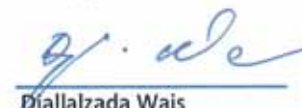

 Anna Fayed

 Lena Asplund

 Siwita M Nasser

 Peder Jonsson

 Ilse Cort Wahlroos

 Djallalzada Wais

 Björn-Ake Törnblom

Min revisionsberättelse har lämnats 2013 - 04 - 09

 Fredrik Sjölander
 Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Svenska Afghanistankommittén, org. nr 802010-4850

Rapport om årsredovisningen

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Svenska Afghanistankommittén för år 2012.

Styrelsens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att jag följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur föreningen upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Verksamheten i Afghanistan, som under 2012 administrerats från kontoret i Kabul, har reviderats av A. F. Ferguson & Co, Chartered Accountants. Jag har tagit del av deras rapport.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Svenska Afghanistankommitténs finansiella ställning per den 31 december 2012 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Övriga upplysningar

Revisionen av årsredovisningen för år 2011 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad den 12 april 2012 med omodifierade uttalanden i Rapport om årsredovisningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt stadgar

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Svenska Afghanistankommittén för år 2012.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala mig om förvaltningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag utöver min revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot har företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mitt uttalande.

Uttalande

Jag tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 9 april 2013

Fredrik Sjölander
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse SAK 2012

Föreningsrevisorerna

Föreningsrevisorernas rapport avseende Svenska Afghanistankommittens verksamhet för år 2012.

Undertecknade ordinarie föreningsrevisorer valdes vid Svenska Afghanistankommittens årsmöte den 26 maj 2012.

Föreliggande rapport är resultatet av vår granskning av SAK:s verksamhet under år 2012. Granskningen har följt de riktlinjer för föreningsrevisorerna som godkändes av SAK:s årsmöte den 5-6 maj 2001.

Vi har tagit del av protokollet från årsmötet den 26 maj 2012. Vi har också tagit del av föreningsstyrelsens samtliga protokoll under år 2012, samt arbetsplaner, strategidokument, rapporter och utredningar som tillställts styrelsen under året. Vi har ställt frågor till Genrealsekreteraren, Ordföranden, Styrelsen samt till Finance Director ang. bl a hur säkerhetsläget påverkar SAKs arbete, vilka kontroll och kvalitetsrutiner som finns för att säkerställa att information som styrelsen behöver för att leda verksamheten är korrekt och fullständig. Samtliga frågor har besvarats tillfredsställande.

Utifrån den genomförda verksamhetsrevisionen rekommenderar vi föreningsrevisorer ansvarsfrihet för SAK:s styrelse för verksamhetsåret 2012.

2013-03-04

Anna-Maria Johansson

Olof Erstorp

ÖPPENHET & ANSVAR

DU KAN FÅ VETA MER OM VÅRA PLANER, MÅL OCH RESULTAT

SAK är helt beroende av omgivningens förtroende. Människorna vi arbetar med i Afghanistan, medlemmar och givare, anställda, myndigheter och andra organisationer – av dem får vi möjlighet att arbeta när de ger oss pengar, tid och engagemang. Tilltron till vårt arbete betyder därmed att vi måste vara öppna med hur vi arbetar och hur vi förvaltar det stöd vi fått. Vår ambition är att vara transparenta och tydligt visa hur vi använder de resurser vi får för att nå våra mål. För att veta mer om eller granska vårt arbete välkomnar vi alla att ta del av mer material på vår hemsida www.sak.se. Där finns bland annat:

Den strategiska planen 2010-13: Denna plan fastställer SAKs verksamhetsområden, mål och de utgångsvärden mot vilka vi kan jämföra våra resultat 2013 – eller helt enkelt de förbättringar som SAK bidragit till för människor i Afghanistan. Under 2013 kommer en ny strategisk plan att utarbetas för perioden 2014-17.

SAKs resultatmatris: I resultatmatrisen redovisas alla resultat för året mot uppställda mål i strategiska planen.

FRII-kodrapporten: SAK är medlem i Frivilligorganisationernas Insamlingsråd, FRII, vars kvalitetskod för insamlingsorganisationer SAK följer. Det innebär att SAK varje år publicerar en rapport om hur organisationen har efterlevt FRII:s kod under året.

Protokoll från styrelsemöten och årsmöten: SAKs styrelse- och årsmötesprotokoll är offentliga och publiceras efter justering på www.sak.se

Om du har synpunkter på denna årsredovisning eller frågor om våra planer, resultat eller dokument är du välkommen att kontakta oss – skicka ett e-mail till info@sak.se eller ring SAK på telefon 08-545 818 40.

Tack för ditt stöd!

*Tillsammans kan vi förändra situationen för Afghanistans befolkning
Bli medlem i Svenska Afghanistankommittén!
Skicka ett mejl till info@sak.se*

FOTO | CHRISTOFFER HJALMARSSON

Svenska Afghanistankommittén

Svenska Afghanistankommittén
Trekantsvägen 1
SE-117 43 Stockholm
Sweden
+46(0)8-545 818 40
info@sak.se
www.sak.se

Swedish Committee for Afghanistan
Jalalabad Main Road, Paktia Kot
PO Box 5017
Kabul
Afghanistan
info@sca.org.af
www.swedishcommittee.org